

INFORMATOR

**o egzaminie gimnazjalnym
przeprowadzanym od roku szkolnego 2008/2009**

Warszawa 2007

SPIS TREŚCI

I.	EGZAMIN GIMNAZJALNY W SYSTEMIE OCENIANIA	4
II.	PODSTAWY PRAWNE	5
III.	CO TRZEBA WIEDZIEĆ O EGZAMINIE GIMNAZJALNYM	6
IV.	STANDARDY WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH WRAZ Z KOMENTA- RZEM DLA UCZNIĄ	9
	A. Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH	9
	B. Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH ...	12
V.	STRUKTURA I FORMA ZESTAWÓW EGZAMINACYJNYCH	16
	1. JAK BĘDZIE SKONSTRUOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY Z ZAKRE- SU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH	16
	2. JAK BĘDZIE SKONSTRUOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY Z ZAKRE- SU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH	17
VI.	PRZYKŁADOWE ZESTAWY EGZAMINACYJNE	17
VII.	ADERSY KOMISJI EGZAMINACYJNYCH	87

Drodzy Uczniowie i Nauczyciele!

W trzeciej klasie gimnazjum przeprowadzony zostanie egzamin gimnazjalny. Pozwoli on ocenić poziom wiadomości i umiejętności uczniów. Prace gimnazjalistów będą sprawdzać wykwalifikowani egzaminatorzy, stosując kryteria obowiązujące w całym kraju. Wynik egzaminu pomoże absolwentom gimnazjów w wyborze szkoły odpowiadającej ich umiejętnościom i ambicjom.

Przygotowanie do egzaminu ułatwić może niniejszy informator, w którym przedstawiono cele egzaminu oraz najważniejsze informacje o jego formie i organizacji, akty prawne stanowiące podstawę jego przeprowadzania, w tym standardy wymagań egzaminacyjnych wraz z wyjaśnieniami dla ucznia, opis struktury zestawów egzaminacyjnych, przykładowe zestawy oraz kryteria oceniania i zasady punktowania zadań.

Pragniemy przy tym podkreślić, że szkolne ocenianie nie powinno zostać podporządkowane i całkowicie uzależnione od wymagań egzaminacyjnych. Przestrzegamy również przed korzystaniem z takich publikacji, które nie pochodzą z instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie egzaminu i nie zawsze dostarczają wiarygodnych informacji na jego temat.

Życzymy uczniom osiągnięcia sukcesu na egzaminie, nauczycielom – satysfakcji zawodowej, a rodzicom – zadowolenia z dzieci.

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

I. EGZAMIN GIMNAZJALNY W SYSTEMIE OCENIANIA

W 1999 r. zmieniono dotychczasowy system oceniania, wprowadzając egzaminy zewnętrzne, tzn. takie, które organizuje instytucja specjalnie do tego powołana – okręgowa komisja egzaminacyjna (OKE).

Egzaminy przeprowadzane są na końcu każdego etapu kształcenia:

- uczniowie kończący szkołę podstawową piszą *sprawdzian*,
- uczniowie klasy trzeciej gimnazjum przystępują do *egzaminu gimnazjalnego*,
- absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zdają *egzamin maturalny* lub *egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe*.

Porównanie najważniejszych zasad oceniania wewnątrzszkolnego i zewnętrznego na poziomie gimnazjum przedstawia następująca tabela:

Lp.	Pytania	Ocenianie wewnątrzszkolne	Ocenianie zewnętrzne
1.	Kto ocenia?	Nauczyciel, uczeń, który także sprawdza, czego się nauczył.	Egzaminator powołany przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.
2.	Co jest oceniane?	Oceniane są wszystkie wiadomości i umiejętności opanowane w trakcie nauki.	Oceniane są wiadomości i umiejętności opisane w standardach wymagań egzaminacyjnych i w podstawie programowej, możliwe do sprawdzania na egzaminie pisemnym.
3.	Kiedy się ocenia?	W ciągu całego roku szkolnego.	Podczas egzaminu kończącego naukę w gimnazjum.
4.	Kto określa wymagania?	Nauczyciel na podstawie programu nauczania.	Minister w <i>standardach wymagań egzaminacyjnych</i> .
5.	W jaki sposób przedstawiane są wyniki oceniania?	Zgodnie z przyjętym w danej szkole systemem oceniania (za pomocą oceny szkolnej, punktowej, opisowej, innej).	W postaci liczby punktów, z odniesieniem do standardów wymagań egzaminacyjnych.

II. PODSTAWY PRAWNE

Uczniowie kończący gimnazjum przystępują do egzaminu na mocy *Ustawy o systemie oświaty* z 7 września 1991 r. (DzU z 2004 r. nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Zasady przeprowadzania egzaminów w trzyletnich gimnazjach publicznych regulują rozporządzenia:

- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w *sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych* (DzU nr 83, poz. 562, z późn. zm.),
- Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 lutego 1999 r. w *sprawie utworzenia okręgowych komisji egzaminacyjnych i ich zasięgu terytorialnego* (DzU nr 14, poz. 134, z późn. zm.).

Zakres umiejętności badanych na egzaminie określono w załączniku nr 2, stanowiącym integralną część *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów* (DzU nr 92, poz. 1020, z późn. zm.). Standardy te są zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego, zawartą w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (DzU nr 51, poz. 458, z późn. zm.).

Najważniejsze informacje dotyczące egzaminu, zawarte w wyżej wymienionych aktach prawnych, przedstawiamy w kolejnym rozdziale informatora.

III. CO TRZEBA WIEDZIEĆ O EGZAMINIE GIMNAZJALNYM?

1. JAKIE SĄ NAJWAŻNIEJSZE CELE EGZAMINU?

Głównym celem egzaminu jest:

- sprawdzenie opanowania wiadomości i umiejętności określonych w standardach wymagań egzaminacyjnych z zakresu przedmiotów humanistycznych, przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i języka obcego nowożytnego,
- wpływanie na proces nauczania (uczenia się), uwzględniający powiązania między różnymi dziedzinami wiedzy – poprzez międzyprzedmiotowy charakter egzaminu i dostarczenie informacji zwrotnej na temat jakości kształcenia,
- dostarczenie zobiektywizowanej, porównywalnej informacji o osiągnięciach szkolnych gimnazjalistów, wykorzystywanej także podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

2. CZY KAŻDY UCZEŃ TRZECIEJ KLASY GIMNAZJUM MUSI PRZYSTĄPIĆ DO EGZAMINU?

Tak. Uczestniczenie w egzaminie jest warunkiem ukończenia szkoły. Jeżeli ktoś nie przystąpi do egzaminu, będzie musiał powtórzyć ostatnią klasę.

3. KIEDY I GDZIE ODBĘDZIE SIĘ EGZAMIN?

W kwietniu – w trzech kolejnych dniach (pierwszego dnia – część humanistyczna, drugiego – matematyczno–przyrodnicza, trzeciego – egzamin z języka obcego nowożytnego).

Będzie organizowany w gimnazjum, do którego uczęszcza zdający. Jeżeli z ważnych przyczyn losowych bądź zdrowotnych uczeń nie przystąpi do egzaminu w kwietniu, będzie go zdawać w dodatkowym terminie, jednak nie później niż do 20 sierpnia danego roku szkolnego, w miejscu określonym przez dyrektora komisji okręgowej.

4. KTO USTALA ZESTAWY ZADAŃ EGZAMINACYJNYCH?

Centralna Komisja Egzaminacyjna (CKE) w Warszawie na podstawie propozycji przekazanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne.

5. KTO ZORGANIZUJE EGZAMIN?

Właściwa dla danego województwa okręgowa komisja egzaminacyjna.

1. Dla województw: kujawsko-pomorskiego i pomorskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku.
2. Dla województwa śląskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie.
3. Dla województw: lubelskiego, małopolskiego i podkarpackiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie.
4. Dla województw: łódzkiego i świętokrzyskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi.
5. Dla województw: podlaskiego i warmińsko-mazurskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży.

6. Dla województw: lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu.
7. Dla województwa mazowieckiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie.
8. Dla województw: dolnośląskiego i opolskiego – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu.

6. CO BĘDZIE SPRAWDZANE PODCZAS EGZAMINU?

Egzamin będzie sprawdzał głównie umiejętności i wiadomości potrzebne zdającym do dalszej nauki. Umiejętności te mają charakter ponadprzedmiotowy, są ważne dla każdego człowieka i potrzebne w życiu codziennym. Zostały one opisane w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

Egzamin będzie składał się z trzech części:

- **część I**

obejmie wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów humanistycznych: języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie, plastyki, muzyki oraz uwzględni ścieżki edukacyjne: filozoficzną, regionalną – dziedzictwo kulturowe w regionie, czytelnicy i medialną, europejską i kulturę polską na tle tradycji śródziemnomorskiej;

- **część II**

obejmie wiadomości i umiejętności z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych: matematyki, biologii, geografii, chemii, fizyki i astronomii oraz uwzględni ścieżki edukacyjne: filozoficzną, prozdrowotną, ekologiczną, czytelnicy i medialną, regionalną – dziedzictwo kulturowe w regionie, europejską i obronę cywilną;

- **część III**

obejmuje wiadomości i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego¹.

7. JAKI BĘDZIE PRZEBIEG EGZAMINU?

Zdający dostanie zestaw zadań różnego typu, na których rozwiązanie będzie miał w każdej części egzaminu 120 minut. Do wpisywania odpowiedzi otrzyma specjalnie przygotowaną kartę, na której zakoduje swoje dane (idąc na egzamin, należy pamiętać o zabraniu przyborów do pisania), a po zakodowaniu pracy zostanie poinformowany o godzinie rozpoczęcia i zakończenia egzaminu.

W sali egzaminacyjnej stoliki zostaną ustawione w odległości umożliwiającej uczniom samodzielną pracę. Zadania trzeba będzie rozwiązywać samodzielnie, bowiem w wypadku stwierdzenia niesamodzielnego ich rozwiązywania przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego ma prawo unieważnić pracę zdającego.

Po zakończeniu egzaminu osoba odbierająca od ucznia pracę sprawdzi, czy została ona prawidłowo zakodowana.

Nad przebiegiem egzaminu czuwać będą członkowie zespołu egzaminacyjnego (nadzorującego), w tym jego przewodniczący.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące egzaminu zostaną zawarte także w *Instrukcji dla ucznia*, znajdującej się na pierwszej stronie zestawu egzaminacyjnego. W razie wątpliwości poprosz członków zespołu nadzorującego o wyjaśnienie.

¹ Podstawowe informacje o egzaminie z języka obcego nowożytnego zawierają odrębne informatory.

8. GDZIE BĘDZIE MOŻNA ZNALEŹĆ INFORMACJE O EGZAMINIE DLA UCZNIÓW ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI?

Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej opracowuje szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i podaje ją do publicznej wiadomości na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie później niż na 12 miesięcy przed terminem egzaminu.

9. KTO SPRAWDZI PRACE UCZNIÓW?

Karta odpowiedzi do zadań zamkniętych zostanie sprawdzona elektronicznie, a rozwiązania zadań otwartych będą sprawdzali nauczyciele-egzaminatorzy.

10. KTO OTRZYMA INFORMACJE O WYNIKACH?

- uczniowie i ich rodzice za pośrednictwem gimnazjum, do którego uczęszczają zdający,
- szkoła, w której uczeń zamierza podjąć naukę.

11. KIEDY ZOSTANĄ PRZEKAZANE INFORMACJE O WYNIKACH?

Informacje o wynikach egzaminu OKE prześle do Twojej szkoły nie później niż siedem dni przed zakończeniem zajęć dydaktyczno-wychowawczych, a w wypadku zdawania egzaminu w dodatkowym terminie – do 31 sierpnia tegoż roku szkolnego.

IV. STANDARDY WYMAGAŃ EGZAMINACYJNYCH WRAZ Z KOMENTARZEM DLA UCZNI¹

A. ZAKRES PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH

Standardy wymagań egzaminacyjnych	Wyjaśnienia dla ucznia
I. CZYTANIE I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	
<p>UCZEŃ:</p> <p>1) czyta teksty kultury (w tym źródła historyczne) rozumiane jako wszelkie wytwory kultury materialnej i duchowej człowieka, podlegające odczytaniu i interpretacji, zwłaszcza teksty kultury należące do polskiego dziedzictwa kulturowego – na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym,</p>	<p>Siedem pierwszych standardów informuje o wymaganiach w zakresie czytania i odbioru tekstów kultury.</p> <p>Jak powinieneś rozumieć pojęcie „teksty kultury”? Wszystkie teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe, źródła historyczne, akty prawne, instrukcje, słowniki, encyklopedie, reprodukcje dzieł sztuk plastycznych (malarstwa, grafiki, architektury, rzeźby, fotografii, sztuki użytkowej, np. meble, stroje, szkło artystyczne), mapy, tabele, diagramy, wykresy, schematy są wytworami myśli i uczuć człowieka oraz efektami jego działań praktycznych, dlatego nazywamy je <u>tekstami kultury</u>.</p> <p>Teksty można odczytywać w sposób dosłowny, czyli wprost oddający to, co zostało w nich przedstawione. Czytane teksty mogą mieć też znaczenia przenośne czy symboliczne, czyli takie, które nie są wyrażone w sposób bezpośredni i wymagają odczytania i zrozumienia ich ukrytego, nowego sensu. By lepiej zrozumieć tekst lub jego poszczególne fragmenty, powinieneś rozpoznawać te znaczenia, zwłaszcza w tekstach należących do polskiego dziedzictwa kulturowego, tzn. tych, które powstawały w naszej Ojczyźnie lub były tworzone przez Polaków poza jej granicami.</p>
<p>2) interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy, odróżnia fakty od opinii, prawdę historyczną od fikcji, dostrzega perswazję, manipulację, wartościowanie,</p>	<p>Odnalezienie myśli przewodniej oraz określenie, kto, do kogo i po co mówi, ułatwi Ci odczytanie wymowy tekstu. Gdy będziesz analizować źródła historyczne, zauważ, że fakty są stałe, natomiast zmieniają się opinie na ich temat. Powinieneś także odróżnić w tekstach kultury to, co jest tworem wv-</p>

¹ Standardy wymagań egzaminacyjnych z zakresu języka obcego nowożytnego wraz z wyjaśnieniami dla ucznia (słuchacza) zawarto w informatorach o egzaminie z każdego języka objętego egzaminem.

	obrażni artyści od rzeczywistych wydarzeń i postaci. Weź pod uwagę to, że istnieje wiele sposobów oddziaływania na odbiorcę (przekonywanie, wywieranie nacisku, wyolbrzymianie i przejawianie faktów, prezentowanie różnych ocen).
3) wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury, w szczególności w tekstach literackich, publicystycznych, popularnonaukowych, aktach normatywnych, ilustracjach, mapach, tabelach, diagramach, wykresach, schematach,	Powinieneś wiedzieć, że informacje są przekazywane w różnej formie, więc musisz umieć znaleźć nie tylko te, które zostały zapisane słowami (np. w tekstach literackich, publicystycznych, popularnonaukowych czy aktach prawnych), ale także w postaci diagramu, na mapie, ilustracji itp.
4) dostrzega w odczytywanych tekstach środki wyrazu i określa ich funkcje – dostrzega środki wyrazu typowe dla tekstów literackich, tekstów publicystycznych, dzieł sztuki plastycznej i muzyki,	Autorzy tekstów kultury w różny sposób wyrażają swoje myśli i uczucia. Posługują się w tym celu wieloma środkami. Powinieneś znać środki typowe dla tekstów literackich i publicystycznych, dzieł sztuki plastycznej i muzyki; umieć je odnaleźć w podanym tekście i wyjaśnić, w jakim celu zostały użyte.
5) odnajduje i interpretuje związki przyczynowo-skutkowe w rozwoju cywilizacyjnym Polski i świata – odnajduje i interpretuje związki przyczynowo-skutkowe w polityce, gospodarce, kulturze i życiu społecznym,	By zrozumieć zjawiska zachodzące w polityce, gospodarce i kulturze w dawnym i współczesnym świecie, powinieneś dostrzegać i wyjaśniać ich przyczyny i skutki oraz zależności między powstaniem określonego zjawiska i jego konsekwencjami.
6) dostrzega i analizuje konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: historyczny, biograficzny, filozoficzny, religijny, literacki, plastyczny, muzyczny, regionalny i wypowiada się na ich temat oraz wyjaśnia zależności między różnymi rodzajami tekstów kultury (plastyką, muzyką, literaturą),	By lepiej zrozumieć tekst, powinieneś zauważać jego powiązania z historią, kulturą regionu, życiem autora, literaturą, sztuką i filozofią. Powinieneś także dostrzegać ewentualne związki między, np. dziełem literackim a dziełem plastycznym czy muzycznym.
7) dostrzega wartości wpisane w teksty kultury.	Powinieneś w tekstach kultury dostrzegać ważne dla kształtowania Twojej postawy wobec świata wartości, np. dobro, prawdę, wolność.
II. TWORZENIE WŁASNEGO TEKSTU	
UCZEŃ:	Kolejne standardy obejmują umiejętności dotyczące pisania tekstu.
1) buduje wypowiedzi poprawne pod względem językowym i stylistycznym w następujących formach: opis, opowiadanie, charakterystyka, spra-	Aby napisać tekst w określonej formie, powinieneś znać jej cechy gatunkowe. Powinieneś również przekazywać myśli w sposób jasny i zrozumiały, poprawny pod względem gra-

wozdanie, recenzja, rozprawka, notatka, plan, reportaż, artykuł, wywiad, ogłoszenie, zaproszenie, dedykacja, podanie, list, pamiętnik,	matycznym, ortograficznym i interpunkcyjnym.
2) posługuje się kategoriami i pojęciami swoistymi dla przedmiotów humanistycznych i ścieżek edukacyjnych,	Wypowiadając się na różne tematy, powinien posługiwać się kategoriami historycznymi (czas, przestrzeń, ciągłość, zmienność) oraz terminami typowymi dla przedmiotów humanistycznych i ścieżek edukacyjnych (np. apostrofa, liryka, znak, kod, mit, rytm, demokracja, epoka).
3) tworzy teksty o charakterze informacyjnym lub perswazyjnym, dostosowane do sytuacji komunikacyjnej,	Pisząc tekst, w którym zamierzasz głównie przekazać informacje, powinien skupić się na faktach. Tworząc tekst perswazyjny, tzn. taki, w którym starasz się kogoś do czegoś nakłonić, przekonać lub coś wytłumaczyć, możesz celowo dobierać, porządkować i oceniać informacje. Możesz także posłużyć się odpowiednimi typami zdań (np. wykrzyknikowymi), formami gramatycznymi (np. trybem rozkazującym czasownika) i słownictwem (np. zgrubieniami, zdrobnieniami). W zależności od tego, do kogo kierujesz swój tekst, możesz wypowiadać się językiem potocznym lub literackim.
4) zna i stosuje zasady organizacji tekstu, tworzy tekst na zadany temat, spójny pod względem logicznym i składniowym,	Pisząc tekst, powinien pamiętać nie tylko o tym, aby był zgodny z tematem, ale także o tym, by jego kompozycja wynikała z przyjętej przez Ciebie formy. Zadbaj też o to, by poszczególne części tekstu były ze sobą spójne i logicznie uporządkowane. Nie zapomnij o graficznych wyróżnikach kompozycyjnych, np. akapitach.
5) formułuje, porządkuje i wartościuje argumenty uzasadniające stanowisko własne lub cudze,	Gdy chcesz kogoś przekonać o słuszności swoich poglądów lub uzasadnić cudze racje, musisz zgromadzić odpowiednie argumenty, wybrać najważniejsze i ustalić ich kolejność dla przedstawienia swojego stanowiska.
6) analizuje, porównuje, porządkuje i syntetyzuje informacje zawarte w tekstach kultury,	Napisanie własnego tekstu wymaga od Ciebie zebrania informacji, które znajdziesz w różnych tekstach kultury. Zdobyte informacje musisz umieć porównać, wybrać spośród nich najważniejsze i uporządkować tak, aby na ich podstawie wyciągnąć wnioski.
7) dokonuje celowych operacji na tekście: streszcza, rozwija, przekształca stylistycznie,	Gdy zamierzasz napisać streszczenie, powinien zmniejszyć objętość tekstu poprzez wybranie najważniejszych informacji i powiązanie ich w spójną, logiczną całość. Możesz także uzupełniać tekst o nowe fragmenty lub zastosować inny styl (np. potoczny, urzędowy).

8) wypowiada się na temat związków między kulturą rodzimą a innymi kręgami kulturowymi, w tym komentuje powiązania, zwłaszcza między kulturą polską a śródziemnomorską oraz określa te powiązania w różnych obszarach: polityce, kulturze, gospodarce, życiu codziennym, w odniesieniu do przeszłości i w czasach obecnych,	Kultura polska od wieków czerpie z osiągnięć i dokonań innych kultur, zwłaszcza śródziemnomorskiej. Powinieneś dostrzegać i wyjaśniać znaczenie tych związków i wyrażać na ich temat swoją opinię.
9) formułuje problemy, podaje sposoby ich rozwiązania, wyciąga wnioski, wypowiada się na temat sytuacji problemowej przedstawionej w tekstach kultury.	Gdy analizujesz teksty kultury, powinieneś dostrzegać zawarte w nich problemy, umieć je nazywać oraz proponować sposoby ich rozwiązania i formułować wnioski.

B. ZAKRES PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

Standardy wymagań egzaminacyjnych	Wyjaśnienia dla ucznia
I. UMIEJĘTNE STOSOWANIE TERMINÓW, POJĘĆ I PROCEDUR Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH NIEZBĘDNYCH W PRAKTYCE ŻYCIOWEJ I DALSZYM KSZTAŁCENIU	
UCZEŃ: 1) stosuje terminy i pojęcia matematyczno-przyrodnicze: <ol style="list-style-type: none"> a) czyta ze zrozumieniem teksty, w których występują terminy i pojęcia matematyczno- przyrodnicze, np. w podręcznikach, w prasie, b) wybiera odpowiednie terminy i pojęcia do opisu zjawisk, właściwości, zachowań obiektów i organizmów, c) stosuje terminy dotyczące racjonalnego użytkowania środowiska, 	<p>Każda dziedzina nauki posługuje się właściwym sobie słownictwem, dlatego znajomość terminów i pojęć matematycznych oraz przyrodniczych pozwoli Ci zrozumieć teksty zawarte w podręcznikach, literaturze, czasopiśmie.</p> <p>Tych samych terminów powinieneś używać w swoich wypowiedziach.</p>
2) wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych: <ol style="list-style-type: none"> a) stosuje w praktyce własności działań, b) operuje procentami, c) posługuje się przybliżeniami, d) posługuje się jednostkami miar, 	<p>Ważne jest, abyś potrafił sprawnie wykonywać podstawowe działania arytmetyczne takie jak: dodawanie, odejmowanie, mnożenie, dzielenie. Nie zawsze potrzebne jest podawanie wyników z dużą dokładnością, dobrze jest więc umieć oszacować wynik działania. Ta umiejętność przyda Ci się również do wykrycia pomyłki w obliczeniach. Robiąc zakupy, planując wakacje lub korzystając z usług banku, będziesz musiał wykonać obliczenia procentowe, obliczyć średnią arytmetyczną. Prawie wszystkie wielkości, z którymi masz do czynienia, posiadają jednostkę miary. Musisz zatem umieć posługiwać się jednostkami miar, przeliczać je z zastosowaniem odpowiednich przedrost-</p>

	ków. Powinieneś też posługiwać się potęgami i pierwiastkami.
3) posługuje się własnościami figur: a) dostrzega kształty figur geometrycznych w otaczającej rzeczywistości, b) oblicza miary figur płaskich i przestrzennych, c) wykorzystuje własności miar.	W otaczającym nas świecie znajduje się wiele przedmiotów o różnych kształtach, których modelami są figury geometryczne. Wymaga się od Ciebie, abyś je dostrzegał i rozpoznawał, opisywał ich własności, obliczał pola, obwody, objętości itp. Powinieneś znać i stosować własności miar (np. figury przystające mają równe pola, stosunek pól figur podobnych jest równy kwadratowi skali podobieństwa itp.). Tę umiejętność możesz wykorzystać w praktyce, planując malowanie i tapetowanie mieszkania itp. Wymaga się od Ciebie, abyś wykonywał konstrukcje oraz dokonywał przekształceń figur geometrycznych.
II. WYSZUKIWANIE I STOSOWANIE INFORMACJI	
UCZEŃ: 1) odczytuje informacje przedstawione w formie: a) tekstu, b) mapy, c) tabeli, d) wykresu, e) rysunku, f) schematu, g) fotografii,	Informacje docierają do Ciebie w formie tekstu, mapy, tabeli, wykresu, rysunku, schematu, fotografii. Powinieneś umieć je odnaleźć, odczytać i zrozumieć ich znaczenie.
2) operuje informacją: a) selekcjonuje informacje, b) porównuje informacje, c) analizuje informacje, d) przetwarza informacje, e) interpretuje informacje, f) czytelnie prezentuje informacje, g) wykorzystuje informacje w praktyce.	Odczytane z różnych źródeł informacje są Ci pomocne w nauce i codziennym życiu. Musisz umieć je analizować, odrzucić zbędne, wybrać potrzebne, porównać z innymi. Powinieneś też przetwarzać informacje i zaprezentować je w żądanej formie, a także formułować wnioski płynące z analizy informacji.
III. WSKAZYWANIE I OPISYWANIE FAKTÓW, ZWIĄZKÓW I ZALEŻNOŚCI W SZCZEGÓLNOŚCI PRZYCZYNOWO-SKUTKOWYCH, FUNKCJONALNYCH, PRZESTRZENNYCH I CZASOWYCH	
UCZEŃ: 1) wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów: a) wyodrębnia z kontekstu dane zjawisko, b) określa warunki jego występowania, c) opisuje przebieg zjawiska w czasie i przestrzeni,	W otaczającym nas świecie, a także podczas doświadczeń na zajęciach szkolnych obserwujesz wiele zjawisk i procesów, działanie różnych układów i systemów. Powinieneś dostrzegać ich własności i charakter. Musisz wiedzieć, co jest przyczyną, a co skutkiem danego zjawiska, opisać jego przebieg, wykorzystując poznane na lekcjach prawa i zasady, wskazać związek pomiędzy budo-

<p>d) wykorzystuje zasady i prawa do objaśniania zjawisk,</p>	<p>wą obserwowanych układów i systemów a ich funkcjami.</p>
<p>2) posługuje się językiem symboli i wyrażeń algebraicznych:</p> <p>a) zapisuje wielkości za pomocą symboli,</p> <p>b) zapisuje wielkości za pomocą wyrażeń algebraicznych,</p> <p>c) przekształca wyrażenia algebraiczne,</p> <p>d) zapisuje związki i procesy za pomocą równań i nierówności,</p>	<p>Wszystkie zadania lub problemy, które masz do rozwiązania, podane są w postaci tekstów opisujących pewne wielkości dane i szukane oraz związki zachodzące między nimi. Powinieneś analizować informacje zawarte w tekście i przedstawiać je za pomocą liczb, symboli, wyrażeń algebraicznych, równań i nierówności, a także przekształcać wzory.</p> <p>W celu rozwiązania problemu opisanego równaniem bądź nierównością musisz przekształcać wyrażenia algebraiczne. Powinieneś także umieć opisywać procesy za pomocą równań reakcji chemicznych.</p>
<p>3) posługuje się funkcjami:</p> <p>a) wskazuje zależności funkcyjne,</p> <p>b) opisuje funkcje za pomocą wzorów, wykresów i tabel,</p> <p>c) analizuje funkcje przedstawione w różnej postaci i wyciąga wnioski,</p>	<p>Wielkości, które obserwujesz, z którymi się spotykasz, często są ze sobą powiązane. Niektóre z tych zależności są funkcjami. Rozumiejąc pojęcie funkcji, musisz rozpoznawać rodzaje zależności funkcyjnych, potrafić opisać funkcję za pomocą wzoru, wykresu, grafu i tabeli. Powinieneś rozpoznawać zależności funkcyjne w sytuacjach życia codziennego.</p> <p>Mając podany przykład funkcji, potrafisz przedstawić ją w innej postaci, podać jej własności oraz wykorzystać je do rozwiązania problemu.</p>
<p>4) stosuje zintegrowaną wiedzę do objaśniania zjawisk przyrodniczych:</p> <p>a) łączy zdarzenia w ciągu przemian,</p> <p>b) wskazuje współczesne zagrożenia dla zdrowia człowieka i środowiska przyrodniczego,</p> <p>c) analizuje przyczyny i skutki oraz proponuje sposoby przeciwdziałania współczesnym zagrożeniom cywilizacyjnym,</p> <p>d) potrafi umiejscowić sytuacje dotyczące środowiska przyrodniczego w szerszym kontekście społecznym.</p>	<p>Oczekujemy, abyś zauważył, że zjawiska w przyrodzie nie występują w izolacji, lecz w powiązaniu z innymi zdarzeniami, są konsekwencją wcześniejszych zjawisk i jednocześnie warunkiem lub przyczyną następnym.</p> <p>Powinieneś dostrzegać i przewidywać skutki zbyt głębokiej, często szkodliwej ingerencji człowieka w środowisko i wynikające z niej zaburzenia równowagi oraz rozumieć, że mają one wpływ zarówno na przyrodę jak i życie człowieka. Powinieneś wiedzieć, jak złagodzić skutki negatywnej działalności człowieka. Wymaga się od Ciebie, abyś zauważył zależność zdrowia człowieka od środowiska, powinieneś więc znać podstawowe zasady higieny i postępować zgodnie z nimi.</p>

IV. STOSOWANIE ZINTEGROWANEJ WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI DO ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

UCZEŃ:

- 1) stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów:
 - a) formułuje i sprawdza hipotezy,
 - b) kojarzy różnorodne fakty, obserwacje, wyniki doświadczeń i wyciąga wnioski,
- 2) analizuje sytuację problemową:
 - a) dostrzega i formułuje problem,
 - b) określa wartości dane i szukane (określa cel),
- 3) tworzy modele sytuacji problemowej:
 - a) wyróżnia istotne wielkości i cechy sytuacji problemowej,
 - b) zapisuje je w terminach nauk matematyczno–przyrodniczych,
- 4) tworzy i realizuje plan rozwiązania:
 - a) rozwiązuje równania i nierówności stanowiące model problemu,
 - b) układa i wykonuje procedury osiągnięcia celu,
- 5) opracowuje wyniki:
 - a) ocenia wyniki,
 - b) interpretuje wyniki,
 - c) przedstawia wyniki.

W trakcie nauki w gimnazjum powinieneś zdobyć taki zasób wiedzy, który umożliwi Ci analizowanie i rozwiązywanie nietypowych zadań problemowych. Mając do dyspozycji opis sytuacji problemowej, musisz wyróżniać w nim istotne wielkości, a w szczególności wielkości dane i szukane. Potrafisz dostrzec i nazwać problem, sformułować roboczą hipotezę (przypuszczenie) dotyczącą tego problemu oraz zaprojektować sposób jej sprawdzenia.

Potrafisz zaplanować proste doświadczenia zmierzające do wyjaśnienia problemu. Umiesz tworzyć model teoretyczny sytuacji problemowej, zapisując go w postaci równania, schematu bądź rysunku.

Potrafisz analizować i interpretować dane uzyskane w wyniku eksperymentu, formułować uogólnienia na podstawie dostrzeżonych zależności, interpretować, oceniać i uzasadniać zgodność wyników eksperymentu z określonym modelem, by na tej podstawie zweryfikować założoną hipotezę. Potrafisz formułować wnioski i opracowywać wyniki oraz przedstawiać je w czytelnej formie.

V. STRUKTURA I FORMA ZESTAWÓW EGZAMINACYJNYCH¹

Zestaw egzaminacyjny to różnego typu zadania, które zdający otrzyma do rozwiązania, i karta odpowiedzi. Sposób udzielania odpowiedzi zależy od typu zadania. Ilustruje to poniższa tabela.

Rodzaj zadania	Forma zadania	Co musi zrobić gimnazjalista przystępujący do egzaminu?
Zamknięte	Zadanie wyboru wielokrotnego	Wybrać prawidłową odpowiedź spośród kilku podanych propozycji.
	Zadanie na dobieranie	Dobrać słowa lub wyrażenia w pary zgodnie z poleceniem.
	Zadanie typu „prawda – fałsz”	Ocenić prawdziwość podanych stwierdzeń.
Otwarte	Zadanie z luką	Uzupełnić zdanie brakującym słowem lub wyrażeniem.
	Zadanie krótkiej odpowiedzi	Podać rozwiązanie zadania w formie kilku słów, liczb, symboli.
	Zadanie rozszerzonej odpowiedzi	Napisać dłuższy tekst na zadany temat lub wykonać kilka operacji według planu.

1. JAK BĘDZIE SKONSTRUOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH?

Zestaw egzaminacyjny będzie zawierał różnego rodzaju zadania; większość z nich to zadania zamknięte, pozostałe to zadania otwarte. Zadania będą konstruowane zgodnie z *podstawą programową kształcenia ogólnego* i *standardami wymagań egzaminacyjnych*, a do ich opracowania posłużą teksty: literackie, źródłowe, popularnonaukowe, publicystyczne oraz reprodukcje dzieł sztuki. Nie zostaną one zestawione przypadkowo, lecz będą powiązane motywem przewodnim egzaminu.

Zadania sprawdzą:

- I. Czytanie i odbiór tekstów kultury.
- II. Tworzenie własnego tekstu.

Niektóre z zadań otwartych będą wymagały odpowiedzi zwięzłych, inne nieco obszerniejszych, ujętych w formy ćwiczone w szkole. Jedną z tych form wypowiedzi będzie tekstem użytkowym, np. notatką, zaproszeniem, zawiadomieniem itp., druga – dłuższą wypowiedzią na temat związany z motywem przewodnim egzaminu.

¹ Zestaw egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego został opisany w informatorze o egzaminie z danego języka.

2. JAK BĘDZIE SKONSTRUOWANY ZESTAW EGZAMINACYJNY Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW MATEMATYCZNO–PRZYRODNICZYCH?

Zestaw egzaminacyjny będzie się składał z zadań zamkniętych i otwartych, konstruowanych zgodnie z *podstawą programową kształcenia ogólnego* i *standardami wymagań egzaminacyjnych*.

Wiadomości i umiejętności sprawdzane w zestawie egzaminacyjnym zostały ujęte w cztery grupy:

- I. Umiejętne stosowanie terminów, pojęć i procedur z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.
- II. Wyszukiwanie i stosowanie informacji.
- III. Wskazywanie i opisywanie faktów, związków i zależności.
- IV. Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów.

VI. PRZYKŁADOWE ZESTAWY EGZAMINACYJNE

W tym rozdziale prezentujemy cztery przykładowe zestawy egzaminacyjne. Dwa z nich dotyczą części humanistycznej egzaminu, dwa pozostałe – części matematyczno-przyrodniczej. Każdy zestaw zawiera:

- instrukcję
- zestaw zadań (przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów, którą można za nie uzyskać)
- kartę odpowiedzi do zadań zamkniętych i otwartych.

W informatorze do każdego zestawu zadań dołączono:

- przykładowe odpowiedzi
- kryteria oceniania.

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH
W teatrze świata

MAJ 2003

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 14 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D.
Odpowiada im następujący układ kratek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą - np. gdy wybrałeś odpowiedź "A":

■	B	C	D
---	---	---	---

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeżeli się pomylisz,
błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

⊙	B	C	■
---	---	---	---

7. Rozwiązania zadań od 21. do 31. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GH-A1-031

* zestaw został wykorzystany na egzaminie w maju 2003 r.

Tekst I

A.

Teatr grecki w swoich początkach był silnie związany z obrzędami religijnymi. Stopniowo jednak stawał się on dziedziną niezależną od religii. Tematem dramatów były epizody z utworów Homera, dające sposobność do podejmowania aktualnych problemów politycznych i społecznych. Istniały dwa główne typy dramatu: tragedia i komedia. Tragedia opowiadała o ważnych postaciach i wydarzeniach, a każda sztuka podejmująca wątek legendy lub historii zawierała moralne, religijne lub społeczne przesłanie skierowane do widzów. Los bohatera tragedii antycznej był z góry przesądzony i jakiegokolwiek działania, które podejmował, prowadziły go do nieuchronnej klęski. Akcja tragedii obejmowała jeden wątek i rozgrywała się cały czas w tym samym miejscu przez 24 godziny. Komedia natomiast były widowiskami dowcipnymi, groteskowymi, a w późniejszym okresie – satyrami na życie w miastach.

Na podstawie *Atlasu kultur starożytnych – Grecja, Rzym*, Warszawa 1999.

B.

Starożytni Grecy stworzyli teatr znakomity, jedyny w swoim rodzaju i niepowtarzalny. Scena prawie pusta, bez dekoracji, oświetlona słońcem. Aktor w koturnach, z maską na twarzy. Uniemożliwiało to realistyczny ruch i gest, a zmuszało do rytmiczności niemal tanecznej.

Stanisław Furmanik, *O sztuce teatru*, [w:] Janusz Degler, *Problemy teorii dramatu i teatru*, Wrocław 1988.

Zadanie 1. (0-1)

Początki teatru greckiego związane były z

- A. polityką.
- B. kultem religijnym.
- C. filozofią.
- D. ceremoniałem olimpijskim.

Zadanie 2. (0-1)

Fragmety utworów Homera były pretekstem do przedstawienia w dramatach

- A. tragedii miłosnych.
- B. zmagania z siłami natury.
- C. obrzędów religijnych.
- D. problemów współczesności.

Zadanie 3. (0-1)

Według tekstu I tragedię antyczną charakteryzuje

- A. obecność scen zbiorowych.
- B. kompozycja otwarta.
- C. jedność miejsca, czasu i akcji.
- D. podział na akty i sceny.

Zadanie 4. (0-1)

Które z wypowiedzeń jest opinią?

- A. *Tematem dramatów były epizody z utworów Homera.*
- B. *Starożytni Grecy stworzyli teatr znakomity.*
- C. *Istniały dwa główne typy dramatu: tragedia i komedia.*
- D. *Akcja tragedii obejmowała jeden wątek.*

Zadanie 5. (0-1)

Dzięki równoważnikom zdań fragment B tekstu I stał się

- A. unaukowiony.
- B. ironiczny.
- C. krótszy.
- D. zabawny.

Zadanie 6. (0-1)

O losach bohatera tragedii antycznej decyduje

- A. przeznaczenie.
- B. rodzina.
- C. pochodzenie.
- D. władca.

maska tragiczna

maska komiczna

Zadanie 7. (0-1)

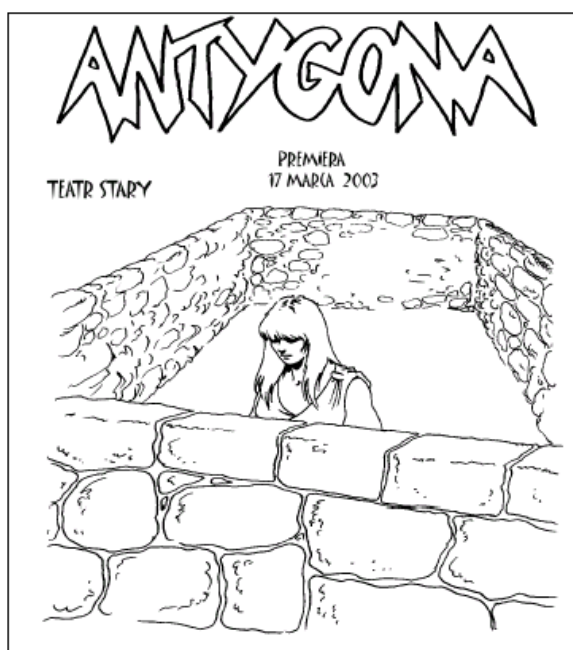
Pokazana na rysunku maska tragiczna różni się od komicznej

- A. wielkością.
- B. miłą.
- C. kształtem.
- D. zdobieniami.

Zadanie 8. (0-1)

Aktor w teatrze antycznym grał rolę Antygony w masce tragicznej, aby

- A. zaskoczyć widzów.
- B. uwydatnić dramat bohaterki.
- C. wyrazić własne emocje.
- D. ukryć uczucia bohaterki.

Zadanie 9. (0-1)

Plakat do spektaklu *Antygony* Sofoklesa przedstawia

- A. sytuację bez wyjścia.
- B. ucieczkę przed karą.
- C. walkę z przeznaczeniem.
- D. ukrywanie słabości.

Tekst II

Bogusławski¹ był pierwszym dyrektorem stowarzyszenia aktorów, a zarazem najlepszym artystą. [...] Sztuki, które to towarzystwo grywało, były po części oryginalne polskie lub z francuskiego, włoskiego i niemieckiego tłumaczone. Pierwszych było stosunkowo mało. Te, które grywano w czasie sejmu konstytucyjnego, miały głównie cel polityczny. Do sztuk tego rodzaju należały *Powrót posła* i *Kazimierz Wielki*. Miały one wyśmiać stare polskie przesady: przywiązanie do wolnej elekcji, do panowania szlachty, do ponizania średniego stanu, do ograniczania władzy królewskiej, i wszystko już zestarzałe, co nowa konstytucja obalić miała. Król i główni partyzanci nowego systemu prawie zawsze bywali obecni. Miejsca, które się do wzmiankowanych przedmiotów krytyki odnosiły, gorąco były przez nich przyjmowane. W czasie przedstawienia *Kazimierza Wielkiego*, gdy w sztuce charakter panującego ukazywany był coraz dobitniej ze wszystkimi jego wzniosłymi przymiotami – pierwszy zawsze król ze swej łoży wychylał się i przyklaskiwał, a za nim parter, w szale i upojeniu klaskając i krzycząc, domagał się powtórzenia dwa i trzy razy tego ustępu, coraz hałaśliwsi przyjmując go oznakami. [...] Naczelnicy znowu stronnictwa, wodzowie rewolucji i ich przyjaciele oklaskami nagradzali postępowanie ogółu, które się z ich projektami zgadzało.

Na podstawie relacji Fryderyka Schulza, *Podróże Inflanckizyka z Rygi do Warszawy i po Polsce w latach 1791-1793*, Warszawa 1956.

¹ Bogusławski Wojciech, 1757–1829, aktor, dramatopisarz i pedagog, w latach 1783–1814 (z przerwami) dyrektor Teatru Narodowego, twórca pierwszego stałego zespołu zawodowego aktorów polskich, także pierwszej szkoły dramatycznej, autor opery *Cud mniemany, czyli Krakowiaczy i Górale*.

Zadanie 10. (0-1)

Głównym celem sztuk wystawianych przez Teatr Narodowy w okresie sejmu konstytucyjnego było

- A. utrzymanie wolnej elekcji.
- B. podważanie autorytetu króla.
- C. zachowanie liberum veto.
- D. propagowanie haseł obozu reform.

Zadanie 11. (0-1)

Jak reagowali widzowie na oglądane sztuki?

- A. Plakali.
- B. Domagali się bisów.
- C. Milczeli.
- D. Wywoływali autora.

Zadanie 12. (0-1)

Wybierz najtrafniejszy tytuł dla relacji Schulza.

- A. *Za kulisami teatru.*
- B. *Aktorzy Bogusławskiego.*
- C. *Mecenat królewski.*
- D. *Teatr i polityka.*

Zadanie 13. (0-1)

Z analizy tekstu II wynika, że od XVIII w. najbardziej zmieniło swoje znaczenie słowo

- A. wódz.
- B. partyzant.
- C. artysta.
- D. król.

Zadanie 14. (0-1)

Przykładem wpływu oświeceniowych idei występujących we Francji i USA na wydarzenia polityczne w Polsce było

- A. wzniesienie pałacu i teatru w Łazienkach.
- B. uchwalenie Konstytucji 3 maja.
- C. zawiązanie konfederacji targowickiej.
- D. zrzeczenie się tronu przez Stanisława Augusta.

Tekst III

A. Wywiad z Anną Dymną

Nie jest łatwo być zwyczajną kobietą i aktorką – uchwycić równowagę między tymi dwoma światami. [...] A jednak jestem aktorką i wiem, że to moje miejsce, bo aktorstwo na szczęście nie polega tylko na chęci pokazywania się, popisywania. Czasem odmawiałam przyjęcia roli, bo godziła w moje przekonania albo wtedy, gdy czułam, że nie potrafię wydobyc z siebie tego, co trzeba, bo pęknie mi serce. W końcu jestem zwykłym człowiekiem, a nie automatem do produkcji emocji i uczuć. [...] Zawód ten jest okrutny i trudny – oczywiście. Ale równocześnie piękny, gdyż daje możliwości ciągłego rozwoju, poszerzania horyzontów, pogłębiania wiedzy o sobie i o człowieku. Daje też możliwość ucieczki od rzeczywistości. [...] Stresem jest każda porażka, każdy sukces, popularność i jej brak, nieuregulowany, zwariowany tryb życia, trema itd. Do tego dochodzą przyziemne, normalne problemy, które wprawdzie dotyczą każdego, lecz nas szczególnie boleśnie, a na dodatek publicznie. Na przykład przemijanie!

Elżbieta Bińczycka, *Rozmowa: Anna Dymna*, [w:] „Sezon” 7/8, rocznik I.

B. Wywiad z Jadwigą Jankowską-Cieślak

Pewien paradoks polega na tym, że zostałam aktorką... z powodu nieśmiałości. [...] Aktorstwo dla osób takich jak ja bywa azylem, pozwala na bezpieczne uwalnianie się od kompleksów, za maskami postaci. [...] Dowiedziałam się, że w teatrze najważniejsza jest publiczność, a nie aktor zapatrzony w siebie i czekający na podziw, i że chodzi o to, by widz wzruszył się choć trochę lub zamyślił. [...] Na scenie czuję, że samoistnie dzieje się ze mną coś, czego nie potrafię powstrzymać.

Krzysztof Demidowicz, *Nie na każde wezwanie*, [w:] „Film”, 1997, nr 12.

C. Wywiad z Johnnym Deppem

Wydaje mi się, że współczesne kino amerykańskie jest przegadane. Aktorzy zamiast grać, wszystkie emocje wyrażają słowami. [...] Współczesne kino amerykańskie nie docenia widza, uważa go chyba za głupca, któremu wszystko trzeba dopowiedzieć. Aktorstwo jest dla mnie reagowaniem, odczuwaniem, a nie techniką. Nie uznaję jednak szarżowania, szafowania swoimi czysto prywatnymi emocjami.

Elżbieta Ciapara, *Johnny, mam na imię Johnny*, [w:] „Film”, 1997, nr 10.

Zadanie 15. (0-1)

Zdaniem Anny Dymnej aktorstwo jest zawodem, który wymaga

- A. tylko popisywania się.
- B. rezygnacji z przyjemności.
- C. wewnętrznej odporności.
- D. przyjmowania każdej roli.

Zadanie 16. (0-1)

Anna Dymna uważa, że aktorstwo jest piękne, ponieważ

- A. rozwija wewnętrznie.
- B. zabezpiecza finansowo.
- C. zapewnia popularność.
- D. chroni przed porażkami.

Zadanie 17. (0-1)

Według Jadwigi Jankowskiej-Cieślak głównym zadaniem aktora jest

- A. zdobywanie nagród.
- B. poruszenie widza.
- C. zadowolenie krytyków.
- D. pokonanie tremy.

Zadanie 18. (0-1)

Johnny Depp sądzi, że wadą współczesnego kina amerykańskiego jest

- A. lekceważenie inteligencji widza.
- B. nadmiar efektów specjalnych.
- C. brak wybitnych indywidualności.
- D. dominacja akcji nad słowem.

Zadanie 19. (0-1)

W wywiadach B i C zawarty został pogląd, że dobrego aktora cechuje

- A. doskonała technika.
- B. uroda.
- C. szacunek dla widza.
- D. nieśmiałość.

Zadanie 20. (0-1)

Który cytat zawiera treść wspólną dla wywiadów A, B, C?

- A. *Aktorstwo dla takich jak ja bywa azylem [...].*
- B. *Aktorzy zamiast grać, wszystkie emocje wyrażają słowami.*
- C. *Aktorstwo [...] pozwala na bezpieczne uwalnianie się od kompleksów.*
- D. *Aktorstwo [...] nie polega tylko na chęci pokazywania się, popisywania.*

Fritz Kortner jako Ryszard III, 1920 r.

[w:] John Russell Brown, *Historia teatru*, Warszawa 1999.

Zadanie 21. (0-1)

W jaki sposób aktor z fotografii wyraża emocje? Podaj dwa przykłady.

.....

.....

Tekst IV

Roman Kolonieccki *Bogusławski* (fragmenty)

- [I] Przykryłem rdzawą szablę spłowiiałym kontuszem –
krew na klindze jak Polska na mapach się zatrze.
Zmieniam twarz, zmieniam ubiór, żeby zmienić duszę
i Ojczyznę jak płótno rozpiąć na teatrze. [...]
- [II] Sroga Muza narodu z obcej zerka maski,
z krotochwili Moliera, z szekspirowskiej dramy;
krok historii w rześiste wplata się oklaski,
gdy za was tu żyjemy, za was umieramy. [...]
- [III] Straszna cichość, noc długa – noc jak pokolenie!
Łzami z wosku mżą świece... Nagle w mrok złowrogi
wchodzi aktor nieznany, by przeżyć na scenie
trzy godziny: miłości, rozpaczy, przestrogi. [...]
- [IV] Dumny, w strzępach zwycięskich na teatrum wkroczy
i dawne widowisko zacznie się od nowa.
Wtenczas... jeżeli czyjeś łzę uronią oczy –
będzie to łza prawdziwa, z serca, nie woskowa.

Poezja polska okresu międzywojennego. Antologia, Kraków 1997.

Zadanie 22. (0-1)

Które wydarzenie historyczne zostało przywołane we fragmencie wiersza: *Polska na mapach się zatrze?*

.....

Zadanie 23. (0-1)

Na podstawie wiersza napisz, jaki jest cel gry aktora na scenie.

.....

Zadanie 24. (0-1)

Jaki jest nastrój trzeciej zwrotki?

.....

Zadanie 25. (0-1)

Wypisz i nazwij jeden ze środków poetyckich tworzących nastrój w trzeciej zwrotce.

.....

Zadanie 26. (0-1)

Przekształć cytat z wiersza: *na teatrum wkroczy*, zastępując słowa podniosłe wyrazami potocznymi.

.....

Zadanie 27. (0-1)

Na podstawie wiersza wyjaśnij, jaką funkcję pełnił teatr Bogusławskiego w czasach niewoli narodowej.

.....

.....

Jan Matejko, *Stańczyk*¹,
[w:] Tadeusz Dobrowolski, *Malarstwo polskie
ostatnich dwustu lat*, Wrocław 1976.

Aktor Kazimierz Kamiński jako Stańczyk
w *Weselu*,
[w:] Zbigniew Raszewski, *Krótką historią
teatru polskiego*, Warszawa 1977.

¹ Stańczyk – nadworny błazen trzech Jagiellonów: Aleksandra, Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta; symbol mędrca politycznego.

Na obrazie został ukazany Stańczyk w czasie balu, który odbył się na dworze królewskim tuż po utracie Smoleńska, polskiej twierdzy granicznej.

Zadanie 28. (0-1)

Jakie uczucia wyraża postać Stańczyka ukazana na obrazie Matejki? Odpowiedz, wykorzystując przypis.

.....

Zadanie 29. (0-1)

Co z postaci królewskiego błazna z obrazu Matejki przejął Kazimierz Kamiński do roli Stańczyka w *Weselu*? Podaj dwa przykłady podobieństw.

.....

Zadanie 30. (0-5)

Napisz podanie do dyrektora teatru zawierające prośbę o wypożyczenie kostiumów dla aktorów grających w szkolnym przedstawieniu *Antygony*. Wymień trzy postacie z tragedii Sofoklesa, dla których będą one potrzebne. Nie wprowadzaj do podania swego nazwiska i nazwy miejscowości, w której mieszkasz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WYPEŁNIA UCZEŃ
Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

KOD UCZNIKA

--	--	--

GH-A1-031

WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

A	☐	K	☐	T	☐	0	☐	0	☐
B	☐	L	☐	U	☐	1	☐	1	☐
C	☐	Ł	☐	V	☐	2	☐	2	☐
D	☐	M	☐	W	☐	3	☐	3	☐
E	☐	N	☐	X	☐	4	☐	4	☐
F	☐	O	☐	Y	☐	5	☐	5	☐
G	☐	P	☐	Z	☐	6	☐	6	☐
H	☐	Q	☐	1	☐	7	☐	7	☐
I	☐	R	☐	2	☐	8	☐	8	☐
J	☐	S	☐	3	☐	9	☐	9	☐

dysleksja

nieobecny

zwolniony

laureat

Nr zad.	Odpowiedzi			
1	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
2	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
3	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
4	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
5	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
6	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
7	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
8	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
9	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
10	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
11	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
12	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
13	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
14	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
15	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
16	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
17	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
18	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
19	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D
20	☐ A	☐ B	☐ C	☐ D

Nr zad.												
21	☐ N	☐ 0	☐ 1									
22	☐ N	☐ 0	☐ 1									
23	☐ N	☐ 0	☐ 1									
24	☐ N	☐ 0	☐ 1									
25	☐ N	☐ 0	☐ 1									
26	☐ N	☐ 0	☐ 1									
27	☐ N	☐ 0	☐ 1									
28	☐ N	☐ 0	☐ 1									
29	☐ N	☐ 0	☐ 1									
30.1	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1						
30.2	☐ N	☐ 0	☐ 1									
30.3	☐ N	☐ 0	☐ 1									
30.4	☐ N	☐ 0	☐ 1									
31.1	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1
31.2	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1						
31.3	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ N	☐ 0	☐ 1				
31.4	☐ N	☐ 0	☐ 1	☐ N	☐ 0	☐ 1						

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

SUMA
PUNKTÓW

☐ D	☐ J
----------------------------	----------------------------

D - dziesiątki

J - jedności

D	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
0	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Miejsce na naklejkę
z kodem

Klucz odpowiedzi i schemat punktowania zestawu GH-A1-031 *W teatrze świata*

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ ZAMKNIĘTYCH (0 – 1 pkt)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	D	C	B	C	A	B	B	A	D	B	D	B	B	C	A	B	A	C	D

ODPOWIEDZI I PUNKTACJA ZADAŃ OTWARTYCH

Uwaga!

W zadaniach krótkiej odpowiedzi dopuszczalne są inne sformułowania, jeśli trafnie oddają podany przykładowo sens.

Numer zadania	Odpowiedź poprawna	Punktacja	Zasady przydzielania punktów
21.	<i>np.</i> mimiką twarzy lub miną (wytrzeszczone oczy, groźne spojrzenie, wykrzywione usta); gestem (skurczone palce, palce zaciśnięte na ubraniu, ręka ułożona na piersi)	0 – 1	1 punkt za podanie dwóch przykładów. <i>Za poprawne należy uznać zarówno odpowiedzi ogólne, jak i szczegółowe.</i>
22.	III rozbiór Polski (utrata niepodległości, rozbiór, rozbiory)	0 – 1	1 punkt za podanie faktu.
23.	<i>np.</i> porusza widzów; przekazuje patriotyczne treści; skłania do refleksji; przekazuje uczucia bohatera	0 – 1	1 punkt za wyjaśnienie wynikające z treści wiersza.
24.	<i>np.</i> ponury; straszny; tajemniczy; złowrogi; grozy; podniosły; smutny	0 – 1	1 punkt za wyjaśnienie zgodne z wymową III zwrotki wiersza. 0 punktów , jeżeli odpowiedź zawiera określenie nastroju sprzeczne z wymową III zwrotki (<i>np.</i> spokojny; wesoły).
25.	<i>np.</i> straszna cichość: epitet; noc długa: epitet; noc jak pokolenie: porównanie; noc długa – noc jak pokolenie: powtórzenie lub porównanie; łzami z wosku mżg świece: metafora (przenośnia); mrok złowrogi: epitet	0 – 1	1 punkt za wypisanie i nazwanie jednego środka poetyckiego tworzącego nastrój. W przypadku wypisania większej liczby środków artystycznych 1 punkt przyznajemy tylko za poprawne nazwanie wszystkich środków.

26.	wejdzie (wyjdzie) na scenę, wejdzie do teatru teatrum – teatr lub scena, wkroczy – wejdzie (wyjdzie)	0 – 1	1 punkt za zapisanie poprawnego związku wyrazowego.
27.	np. zastępował ojczyznę; budził uczucia patriotyczne; podtrzymywał na duchu; pomagał przetrwać niewolę	0 – 1	1 punkt za wyjaśnienie roli teatru Bogusławskiego wynikające z treści wiersza.
28.	np. smutek (spowodowany utratą Smoleńska, sytuacją w kraju); żal; bezradność	0 – 1	1 punkt za poprawną odpowiedź wynikającą zarówno z obrazu, jak i przypisu.
29.	np. poza (skrzyżowane ręce, opuszczona głowa, wysunięte nogi); strój; zamyślenie	0 – 1	1 punkt za wyjaśnienie (niezależnie od formy gramatycznej). 1 punkt przyznajemy także, jeżeli uczeń oprócz dwóch przykładów podobieństw w przedstawieniu postaci wymieni elementy tła.

Zadanie 30.

KRYTERIA OCENY PODANIA

Kryteria	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
Realizacja tematu	treść podania (sformułowanie prośby, wymienienie co najmniej dwóch postaci z <i>Antygony</i>)	0 – 1
Kompozycja	zachowanie wszystkich formalnych wyróżników podania wymienionych w nawiasie (data, wskazanie nadawcy, wskazanie adresata, podpis)	0 – 1
Styl	dostosowanie stylu do formy wypowiedzi poprzez posługiwanie się zwrotami charakterystycznymi dla podania	0 – 1
Język	poprawność językowa - słownictwo, odmiana wyrazów budowa zdań pojedynczych i złożonych (nie powtarzają się te same struktury zdaniowe, nie pojawiają się: kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów); <i>dopuszczalny 1 błąd</i>	0 – 1
Zapis	ortografia i interpunkcja (<i>dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny</i>)	0 – 1
Razem:		0 – 5

Zadanie 31.**KRYTERIA OCENIANIA CHARAKTERYSTYKI**

Kryteria oceniania	Punktacja
1 TEMAT (0 – 6 pkt)	
Wybór postaci z literatury.	0 – 1
Przedstawienie postaci.	0 – 1
Dobór cech ze względu na temat.	0 – 1
Omówienie cech bohatera.	0 – 1
Uzasadnienie celowości ukazania bohatera w teatrze lub w filmie.	0 – 1
Podsumowanie rozważań.	0 – 1
2 KOMPOZYCJA (0 – 3 pkt)*	
Trójdzielna kompozycja z zachowaniem właściwych proporcji.	0 – 1
Spójność tekstu (istnieją językowe nawiązania pomiędzy poszczególnymi częściami pracy).	0 – 1
Logiczne uporządkowanie (nie pojawiają się nieuzasadnione powtórzenia).	0 – 1
3 JĘZYK I STYL (0 – 4 pkt)*	
Poprawne (pod względem znaczeniowym) słownictwo, również w związkach frazeologicznych.	0 – 3 <i>(dopuszczalne trzy błędy, niezależnie od kategorii)</i>
Poprawna odmiana wyrazów oraz łączenie wyrazów w zdania i zdań pojedynczych w zdania złożone (nie pojawia się powtarzanie tych samych struktur zdaniowych).	3 bł. – 3 pkt 4 bł. – 2 pkt 5 bł. – 1 pkt 6 bł. – 0 pkt
Trafnie dobrane środki językowe (nie pojawiają się: wulgaryzmy, nieuzasadnione kolokwializmy, wielosłowie, wieloznaczność, nieuzasadnione powtarzanie wyrazów, nadużywanie wyrazów obcych i nieuzasadnionych wyrażen typu: <i>praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy</i>).	
Funkcjonalność stylu (słownictwo charakteryzujące i oceniające postać oraz stosowanie wyrazów i zwrotów typowych dla wywodu argumentacyjnego).	0 – 1
4 ZAPIS (0 – 3 pkt)*	
Interpunkcja (<i>dopuszczalne 3 błędy</i>).	0 – 1
Ortografia.	0 – 2 0 bł. – 2 pkt 1 bł. – 1 pkt 2 bł. – 0 pkt
Razem:	0 – 16

* Punktów z tych kategorii nie przyznaje się, jeśli praca zajmuje mniej niż połowę wyznaczonego miejsca.

Jeśli cała praca nie jest zgodna z tematem, nie przyznaje się punktów za całe zadanie.

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

UZUPELNI

ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH

MAJ 2004

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 13 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 20. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą - np. gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

■	B	C	D
---	---	---	---

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz inną odpowiedź.

⊙	B	C	■
---	---	---	---

7. Rozwiązania zadań od 21. do 31. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GH-A1-042

* zestaw został wykorzystany na egzaminie w maju 2004 r.

Moda ma swoją historię

Tekst I

Oceniając modę wyłącznie jako kaprys na użytek pań i panów, upraszczamy to pojęcie.

Moda z reguły nie wyrasta z niczego. Zawsze jest uwarunkowana jakimiś nowymi zjawiskami w stosunkach społecznych, w polityce, psychologii, a nawet filozofii, na przykład przejawiającą się w modzie retro i folk tęsknotą za dawnymi czasami. Źródłem mody są także nowe prądy w sztuce. Wspomnijmy owe sukienki letnie w stylu op-artowym¹ z tkanin deseniowanych albo szczególnie silny wpływ sztuki pop na upodobanie do tanich, efekciarskich ozdób, do zwielokrotnionych łańcuchów na szyi, bransolet, pierścionków.

Nie jest zjawiskiem rzadkim w historii, że jakaś moda zyskuje charakter manifestacji politycznej. W okresie Sejmu Czteroletniego wybuchła nawet zażarta walka między obrońcami sarmatyzmu, dla których wąsy stanowiły narodowy symbol, a zwolennikami nowego ducha oświecenia, którzy dumnie eksponowali gładkie lica. Z kolei w okresie manifestacji patriotycznych na początku lat 60. XIX wieku, a także po upadku powstania styczniowego w 1864 roku Ogród Saski w Warszawie wypełniał w godzinach spacerów tłum kobiet i mężczyzn ubranych w czerń.

Także współczesność dostarcza nam dowodów na wyrastanie mody z ruchów społecznych czy politycznych. Za czasów okupacji hitlerowskiej wysokie buty z cholewami oznaczały sympatyzowanie z podziemnymi organizacjami, długie włosy u mężczyzn w latach pięćdziesiątych były wyznacznikiem niechęci do poczynań władzy ludowej, kolorowe pończochy u dziewcząt – nieco później – wyrazem buntu przeciw zetempowskiej² szarości. A dzinsy to już nie tylko część garderoby, ale symbol. U początków swej szalonej kariery stały się wizytówką postawy wobec świata, wyzwaniem rzuconym dotychczasowej hierarchii wartości społecznie pożądanym. Bo dziś przez swoją totalną popularyzację zatraciły już ideologiczne znaczenie. Stały się w efekcie zwykłym objawem mody. A więcej nawet – terrorem. Wobec fanatyzmu dzinsowego można podziwiać odwagę tych, którzy noszą jeszcze innego typu spodnie i spódnice.

Zawsze ubiór był sumą znaków. Dzięki ubiorowi różnice były widoczne na pierwszy rzut oka. Tym bardziej, że niektóre ubiory stawały się zastrzeżone dla pewnych klas. Na przykład w 1613 roku ustanowiono, że plebejuszom i mieszczanom nie wolno nosić kosztownych futer ani też szat z jedwabiu. W późniejszych wiekach już co prawda nie formułowano zakazów, ale próby przeskoczenia barier stanowych bywały obiektem szyderstw. Współcześnie jesteśmy zewnętrznie w pełni zdemokratyzowani. Jednak nadal „suknia chce coś wyrazić” – nie pozycję społeczną czy sytuację finansową, ale ogólny poziom kultury, rodzaj upodobań, wyobraźnię, nawet stan ducha.

Dlatego tak słuszne wydaje mi się stwierdzenie Jeana-Paula Fargue'a, że „kto przechodzi obok mody, przechodzi obok życia”.

Na podstawie: Teresa Kuczyńska, *Moda w rytmie epoki*, Warszawa 1979.

¹ op-art – styl w sztuce XX wieku

² zetempowski – przymiotnik odnoszący się do nazwy organizacji młodzieżowej istniejącej w latach 1948-1957

Do rozwiązania zadań od 1. do 12. wykorzystaj tekst I.

Zadanie 1. (0-1)

Głównym tematem tekstu I są rozważania o

- A. historii.
- B. modzie.
- C. polityce.
- D. biżuterii.

Zadanie 2. (0-1)

Na podobanie do efekciarskich ozdób wyjątkowo mocno wpłynął styl

- A. pop.
- B. folk.
- C. retro.
- D. op-art.

Zadanie 3. (0-1)

Związek przyczynowo-skutkowy jest przedstawiony w szeregu:

- A. moda na wąsy → rozwój sarmatyzmu
- B. tęsknota za przeszłością → moda retro
- C. moda na czarne stroje → klęska powstania styczniowego
- D. niechęć do rządów komunistycznych → moda na wysokie buty z cholewami

Zadanie 4. (0-1)

Pierwsi zwolennicy dżinsowej mody wyrażali swoim ubiorem przede wszystkim

- A. tęsknotę za utraconą przeszłością.
- B. sprzeciw wobec zastanej rzeczywistości.
- C. potrzebę podkreślenia swojej zamożności.
- D. akceptację panujących stosunków społecznych.

Zadanie 5. (0-1)

Fanatyzm, np. dżinsowy, przejawia się w

- A. narzucaniu innym własnych upodobań.
- B. tolerancji wobec innych przekonań.
- C. akceptacji ludzi o odmiennych poglądach.
- D. krytycznym odnoszeniu się do własnych gustów.

Zadanie 6. (0-1)

W XVIII i XIX wieku ubieranie się niezgodnie z modą typową dla określonej warstwy społecznej często wywoływało

- A. drwinę.
- B. zawiść.
- C. obawę.
- D. zazdrość.

Zadanie 7. (0-1)

Stwierdzenie: *Współcześnie jesteśmy zewnętrznie w pełni zdemokratyzowani* w kontekście akapitu oznacza, że

- A. wszyscy mamy wpływ na rozwój mody.
- B. ubieramy się wszyscy w taki sam sposób.
- C. wybierając styl ubierania się, uznajemy wolę większości.
- D. mamy prawo do indywidualnych upodobań w sferze mody.

Zadanie 8. (0-1)

Moda zatraciła funkcję podkreślania pozycji społecznej w wieku

- A. XVII.
- B. XVIII.
- C. XIX.
- D. XX.

Zadanie 9. (0-1)

Słowa: *Kto przechodzi obok mody, przechodzi obok życia* w kontekście całego tekstu I oznaczają, że moda

- A. narzuca ludziom poglądy i sposób życia.
- B. jest przeszkodą w doświadczaniu życia.
- C. jest źródłem informacji o życiu człowieka.
- D. odsuwa człowieka od spraw związanych z życiem.

Zadanie 10. (0-1)

Teresa Kuczyńska uzyskała bliższy kontakt z czytelnikami, stosując w narracji

- A. równoważniki zdań.
- B. 1. osobę liczby mnogiej.
- C. zdania podrzędnie złożone.
- D. 3. osobę liczby pojedynczej.

Zadanie 11. (0-1)

Za czasów okupacji hitlerowskiej buty z cholewami oznaczały sympatyzowanie z podziemnymi organizacjami.

Wyraz *okupacja* użyty w powyższym zdaniu odnosi się do okresu

- A. 1914-1918.
- B. 1939-1945.
- C. 1945-1956.
- D. 1968-1989.

Zadanie 12. (0-1)

Wyraz *zetempowski* został utworzony z pierwszych liter wyrazów wchodzących w skład nazwy

- A. Związek Młodzieży Polskiej.
- B. Związek Młodzieży Wiejskiej.
- C. Związek Harcerstwa Polskiego.
- D. Związek Młodzieży Socjalistycznej.

Do rozwiązania zadań od 13. do 17. wykorzystaj reprodukcję obrazu Diego Velázquez.

Diego Velázquez, *Panny dworskie*, [w:] *Sztuka świata*, t. 7, Warszawa 1994.

Zadanie 13. (0-1)

Wskaż zdanie, które zawiera tylko fakty.

- A. Diego Velázquez, jak sądzę, należy do grona najwybitniejszych malarzy baroku hiszpańskiego.
- B. *Panny dworskie* są jednym z wielu obrazów, które Velázquez namalował, przebywając u króla hiszpańskiego Filipa IV.
- C. Wydaje mi się, że malarz chciał zaintrygować odbiorcę sposobem zaprezentowania rodziny królewskiej i dostojników.
- D. Uważam, że Velázquez skupił uwagę widza nie tylko na postaci księżniczki, ale i na odbijającej się w lustrze parze królewskiej oraz na postaci mężczyzny.

Zadanie 14. (0-1)

Ubiory oraz wnętrza są zgodne z kanonami mody

- A. dworskiej.
- B. rycerskiej.
- C. plebejskiej.
- D. mieszczańskiej.

Zadanie 15. (0-1)

Postacie na obrazie ubrane są według wzorów obowiązujących w XVII-wiecznej modzie hiszpańskiej. Modę tę cechuje

- A. prostota.
- B. surowość.
- C. przepych.
- D. skromność.

Zadanie 16. (0-1)

Otwarte drzwi, przy których stoi mężczyzna na schodach,

- A. zamykają przestrzeń w głębi obrazu.
- B. są tylko elementem wystroju pomieszczenia na obrazie.
- C. skupiają uwagę wszystkich postaci namalowanych na obrazie.
- D. pogłębiają przestrzeń, ukazując także to, co jest poza pomieszczeniem.

Zadanie 17. (0-1)

Światło w obrazie

- A. oświetla równomiernie wszystkie postacie.
- B. akcentuje jednakowo wszystkie przedmioty.
- C. wyróżnia niektóre postacie kobiet i mężczyzn.
- D. wydobywa z tła obrazu zawieszony na ścianie.

Do rozwiązania zadań od 18. do 20. wykorzystaj tekst II.

Tekst II

Franciszek Zabłocki *Rady młodej pannie dane* (fragment)

Moda jest tyran, który prawa daje;
Słuchać go trzeba; lecz kto czyni bacznie,
Ani ostatni jej rzuca zwyczaję,
Ani ich oraz przed innymi zacznie.

Franciszek Zabłocki, *Rady młodej pannie dane*, [w:] *Księga cytatów*, Warszawa 1975.

Zadanie 18. (0-1)

***Moda jest tyran.* Zastosowany środek stylistyczny to**

- A. epitet.
- B. kontrast.
- C. apostrofa.
- D. przerośnia.

Zadanie 19. (0-1)

Ten, *kto czyni bacznie*, to człowiek, który

- A. działa lekkomyślnie.
- B. postępuje z rozwagą.
- C. podporządkowuje się innym.
- D. cechuje się brakiem rozsądku.

Zadanie 20. (0-1)

Rada udzielona młodej pannie jest

- A. zgubna.
- B. złośliwa.
- C. życzliwa.
- D. szydercza.

Do rozwiązania zadań od 21. do 24. wykorzystaj tekst III.

Tekst III

Wtem brząknął w tabakierkę złotą Podkomorzy
I rzekł: [...]
„Ach, ja pamiętam czasy, kiedy do ojczyzny
Pierwszy raz zawitała moda francuszczyzny!
Gdy raptem paniczyki młode z cudzych krajów
Wtargnęli do nas hordą gorszą od Nogajów¹,
Prześladując w Ojczyźnie Boga, przodków wiarę,
Prawa i obyczaje, nawet suknie stare. [...]
Miała nad umysłami wielką moc ta tłuszczka;
Bo Pan Bóg, kiedy karę na naród przepuszcza,
Odbiera naprzód rozum od obywateli.
I tak, mędrsi fircykom oprzeć się nie śmieli,
I zląkł ich się jak dżumy jakiej cały naród,
Bo już sam wewnątrz siebie czuł choroby zaród;
Krzyczano na modnisiów, a brano z nich wzory;
Zmieniano wiarę, mowę, prawa i ubiory.
Była to maszkarada, zapustna swawoła,
Po której miał przyjść wkrótce wielki post – niewola!”

Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1981.

¹ Nogajowie – plemię tatarskie

Zadanie 21. (0-1)

Wymień cztery obszary życia, które objęła moda na francuszczyznę.

.....

Zadanie 22. (0-1)

Napisz, jaka cecha Polaków, według Podkomorzego, przyczyniła się do utraty niepodległości.

.....

Zadanie 23. (0-1)

Podaj wiek, w którym miały miejsce wydarzenia wspomniane przez Podkomorzego.

.....

Zadanie 24. (0-1)

Dokończ zdanie.

Analiza wypowiedzi Podkomorzego pozwala stwierdzić, że ceni on szczególnie

.....

Zadanie 25. (0-1)

Klamra do pasa z okresu 1860-1863¹

Napisz, co symbolizowały krzyże i korony cierniowe znajdujące się na biżuterii modnej na ziemiach polskich w latach 60. XIX wieku.

Krzyżek ozdobny z okresu powstania styczniowego (1863-1864)²

¹ Grażyna Kieniewiczowa, *Pamiętki powstań narodowych*, Warszawa 1988.

² tamże.

Zadanie 26. (0-1)

Uzupełnij tabelę.

STAROŻYTNE KORZENIE WSPÓLCZESNEJ MODY			
Przykłady mody XX wieku			
	Sandał na koturnie, [w:] G. Lehnert, <i>Historia mody XX wieku</i> , Köln 2000.	Butelka perfum <i>Organza</i> , [w:] „Twój Styl”, 1998/3.	Okładka płyty K. Groniec <i>Mężczyźni</i> , Warszawa 2000.
Starożytne źródła inspiracji	Koturn noszony przez aktorów występujących w teatrach starożytnej Grecji.		

Zadanie 27. (0-1)

Jaki proces społeczno-polityczny spowodował, że temat dotyczący Unii Europejskiej stał się modny w mediach?

.....

.....

Zadanie 28. (0-1)

Przekształć zdanie tak, aby własnymi słowami oddać znaczenie wyrażenia *ostatni krzyk mody*.

Prasa donosi, że ostatnim krzykiem mody jest literatura fantastycznonaukowa.

.....
.....

Zadanie 29. (0-1)

Zapóżyczenia wyrazów z języków obcych, głównie z języka angielskiego, są typowe dla współczesnej polszczyzny. Czy to zjawisko mody językowej jest, według Ciebie, negatywne, pozytywne, czy też niemożliwe do jednoznacznej oceny? Uzasadnij swoje stanowisko.

.....
.....
.....
.....

Zadanie 30. (0-5)

Zredaguj zaproszenie na otwarcie wystawy pt. *Historia mody*.

Posłuż się fikcyjnymi danymi.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 31. (0-16)

Napisz rozprawkę na temat:

Jeśli *nie szata zdobi człowieka*, to w czym tkwi jego wartość?

W pracy posłuż się przykładami z literatury, historii bądź sztuki.

Pamiętaj, że Twoja rozprawka nie powinna być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WYPEŁNIA UCZEŃ

GH-A1-042

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

KOD UCZNI

--	--	--

WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

A	☐	K	☐	T	☐	0	☐	0	☐
B	☐	L	☐	U	☐	1	☐	1	☐
C	☐	Ł	☐	V	☐	2	☐	2	☐
D	☐	M	☐	W	☐	3	☐	3	☐
E	☐	N	☐	X	☐	4	☐	4	☐
F	☐	O	☐	Y	☐	5	☐	5	☐
G	☐	P	☐	Z	☐	6	☐	6	☐
H	☐	Q	☐	1	☐	7	☐	7	☐
I	☐	R	☐	2	☐	8	☐	8	☐
J	☐	S	☐	3	☐	9	☐	9	☐

dysleksja

nieobecny

zwolniony

laureat

Nr zad.	Odpowiedzi			
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐
9	☐	☐	☐	☐
10	☐	☐	☐	☐
11	☐	☐	☐	☐
12	☐	☐	☐	☐
13	☐	☐	☐	☐
14	☐	☐	☐	☐
15	☐	☐	☐	☐
16	☐	☐	☐	☐
17	☐	☐	☐	☐
18	☐	☐	☐	☐
19	☐	☐	☐	☐
20	☐	☐	☐	☐

Nr zad.		
21	☐	☐
22	☐	☐
23	☐	☐
24	☐	☐
25	☐	☐
26	☐	☐
27	☐	☐
28	☐	☐
29	☐	☐
30.1	☐	☐
30.2	☐	☐
30.3	☐	☐
30.4	☐	☐
31.1	☐	☐
31.2	☐	☐
31.3	☐	☐
31.4	☐	☐

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

SUMA
PUNKTÓW

D	J
---	---

D	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
J	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

D - dziesiątki

J - jedności

Miejsce na naklejkę
z kodem

Klucz odpowiedzi i schemat punktowania do zestawu GH-A1-042

Nr zad.	Odpowiedź poprawna	Punkty
1.	B	0 – 1
2.	A	0 – 1
3.	B	0 – 1
4.	B	0 – 1
5.	A	0 – 1
6.	A	0 – 1
7.	D	0 – 1
8.	D	0 – 1
9.	C	0 – 1
10.	B	0 – 1
11.	B	0 – 1
12.	A	0 – 1
13.	B	0 – 1
14.	A	0 – 1
15.	C	0 – 1
16.	D	0 – 1
17.	C	0 – 1
18.	D	0 – 1
19.	B	0 – 1
20.	C	0 – 1

Jeśli w zadaniach punktowanych 0 – 1 wśród odpowiedzi poprawnych pojawiają się odpowiedzi niepoprawne uczeń otrzymuje 0 pkt za zadanie.

Nr zad.	Odpowiedź poprawna, typowa	Punkty	Zasady przyznawania punktów
21.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ prawo ✓ obyczaje (tradycja, kultura) ✓ wiara (religia) ✓ język (mowa) ✓ ubiór (strój, szaty, suknie) ✓ moda lub <ul style="list-style-type: none"> ✓ wiarę, mowę, prawa i ubiory ✓ Prześladowanie w Ojczyźnie Boga, przodków wiarę,/ Prawa i obyczaje, nawet suknie stare. 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za podanie 4 informacji, które dotyczą różnych obszarów życia, wynikających z treści fragmentu Pana Tadeusza. Uwaga: dopuszcza się cytowanie, nie wymaga się cudzysłowów.
22.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ brak rozumu (rozsądku; głupota) ✓ swawola ✓ bezkrytyczne naśladowanie obcych wzorów (uleganie obcym wpływom, przyjmowanie wszystkich zachodnich nowinek) ✓ uległość (mędrsi fircykom oprzeć się nie śmieli) 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za podanie lub omówienie jednej cechy Polaków, która wynika z tekstu. Uwaga: dopuszcza się cytowanie. Nie przyznaje się punktów za podanie cech, które nie przyczyniły się do utraty niepodległości.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ próżność ✓ hipokryzja (Krzyczano na modni-siów, a brano z nich wzory) ✓ odejście od tradycji 		
23.	XVIII osiemnasty wiek	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za poda-nie wieku
24.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ polskie obyczaje (tradycja naro-dowa); mowa polska ✓ wiara w Boga ✓ patriotyzm ✓ niepodległość ✓ ojczyzna ✓ prawo ✓ Polska 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za na-zwanie wartości wynikającej z analizy wypowiedzi Pod-komorzego.
25.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ cierpienie narodu polskiego ✓ wiarę w zmartwychwstanie pań-stwa polskiego ✓ wiarę w odrodzenie się Polski ✓ Chrystusa – Polskę ✓ symbolizują umęczoną Polskę 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za odno-szące się do kontekstu histo-rycznego i religijnego wyja-śnienie symboliki krzyża i korony cierniowej.
26.	Np. <p>I.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ grecka kolumna ✓ kolumna ✓ kolumna jońska ✓ suknia noszona przez mieszkanki starożytnej Grecji <p>II.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ fryzury egipskich kobiet ✓ fryzura królowej Kleopatry ✓ fryzury Egipcjan ✓ peruki noszone przez mieszkań-ców starożytnego Egiptu ✓ uczesanie starożytnych Egipcjan 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za wła-ściwe nawiązanie do staro-żytnych źródeł inspiracji.
27.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozszerzenie Unii Europejskiej ✓ integracja państw europejskich ✓ integracja Polski z Unią Europej-ską ✓ jednoczenie się państw europej-skich 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za po-prawne merytorycznie okre-ślenie procesu społeczno-politycznego.
28.	Np. <ul style="list-style-type: none"> ✓ Prasa donosi, że <u>w tej chwili</u> naj-bardziej popularna jest literatura fantastycznonaukowa. ✓ Jak wynika z doniesień praso-wych najmodniejsza <u>w tym sezo-nie</u> jest literatura fantastyczno-naukowa. 	0 – 1	✓ Przyznaje się punkt za prze-kształcenie zdania z zacho-waniem sensu podanego wy-rażenia.

	✓ <u>Ostatnio</u> najchętniej czytana jest literatura fantastycznonaukowa – donosi prasa.		
29.	Np. ✓ Uważam, że zjawisko mody językowej jest pozytywne, ponieważ zapożyczenia wzbogacają język, ożywiają, odświeżają styl. ✓ Jest to zjawisko negatywne, ponieważ prowadzi do zubożenia języka ojczystego. ✓ Z jednej strony zapożyczenia odświeżają styl, z drugiej zaś mogą spowodować zubożenie języka ojczystego.	0 – 1	✓ Przyznaje się 1 punkt za logiczne uzasadnienie przyjętego przez ucznia stanowiska.
30.	Zaproszenie	0 – 5	
31.	Rozprawka	0 – 16	

Kryteria oceny zaproszenia

Kryteria	Zasady przyznawania punktów	Punktacja
Realizacja tematu	<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje adresata (nawet ogólnie), nadawcę (może być zbiorowy), jednoznacznie określa miejsce, czas (co najmniej dzień, miesiąc, godzina) oraz cel (otwarcie wystawy). Uwaga: Nie wymaga się podpisu, jeśli nadawca został wskazany jednoznacznie w tekście. Dostosowuje wypowiedź do sytuacji komunikacyjnej. 	0 – 1
Kompozycja	Zachowuje spójność wypowiedzi.	0 – 1
Język i styl	Przestrzega poprawności językowej i stylistycznej. (dopuszczalny 1 błąd)	0 – 1
Ortografia i interpunkcja	Przestrzega poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej. (dopuszczalny 1 błąd ortograficzny i 1 błąd interpunkcyjny).	0 – 1
Razem:		0 – 5

Kryteria oceny rozprawki

Kryteria oceny		Punktacja
I TEMAT (0 – 6 pkt)		
1.	Tworzy tekst we fragmentach zgodny z tematem.	0 – 1
2.	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje tezę (hipotezę). Posługuje się co najmniej dwoma przykładami z literatury (lub historii, lub sztuki) adekwatnymi do postawionej tezy. Uzasadnia wybór jednego przykładu. Uzasadnia wybór kolejnego przykładu (kolejnych przykładów). Podsumowuje rozważania. 	0 – 1
II		

KOMPOZYCJA (0 – 3 pkt)*		
4.	Redaguje tekst o trójdzielnej kompozycji, zachowując właściwe proporcje.	0 – 1
5.	Redaguje spójną wypowiedź (występują wskaźniki zespolenia).	0 – 1
6.	Redaguje wypowiedź logicznie uporządkowaną.	0 – 1
III JĘZYK I STYL (0 – 4 pkt)*		
7a.	Poprawnie (pod względem znaczeniowym) stosuje słownictwo, również w związkach frazeologicznych.	0 – 3 (dopuszczalne trzy błędy, niezależnie od kategorii) 3 bł. – 3 pkt 4 bł. – 2 pkt 5 bł. – 1 pkt 6 bł. – 0 pkt
7b.	Poprawnie odmienia wyrazy oraz łączy wyrazy w zdania i zdania pojedyncze w zdania złożone (niepowtarzanie tych samych struktur zdaniowych).	
7c.	Trafnie dobiera środki językowe (Nie stosuje wulgaryzmów, nieuzasadnionych kolokwializmów, wielosłowia, wieloznaczności, powtórzeń. Nie miesza stylów, nie nadużywa wyrazów obcych, nieuzasadnionych wyrazów typu: praktycznie rzecz biorąc, dajmy na to, powiedzmy).	
8.	Stosuje styl charakterystyczny dla wywodu argumentacyjnego.	0 – 1
IV ZAPIS (0 – 3 pkt)*		
9.	Pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym. (dopuszczalne 3 błędy).	0 – 1 0–3 bł. – 1 pkt 4 bł. – 0 pkt
10.	Pisze poprawnie pod względem ortograficznym.	0 – 2 0 bł. – 2 pkt 1 bł. – 1 pkt 2 bł. – 0 pkt
Razem		0 – 16

* Punktów z tych kategorii nie przyznaje się, jeśli praca jest krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

Jeśli cała praca nie jest zgodna z tematem, nie przyznaje się punktów za całe zadanie.

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

miejsce
na naklejkę
z kodem

dysleksja

EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW
MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

MAJ 2003

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 14 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 25. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą - np. gdy wybrałeś odpowiedź "A":

■	B	C	D
---	---	---	---

6. Staraj się nie popełnić błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź.

⊙	B	C	■
---	---	---	---

7. Rozwiązania zadań od 26. do 34. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsca opatrzone napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

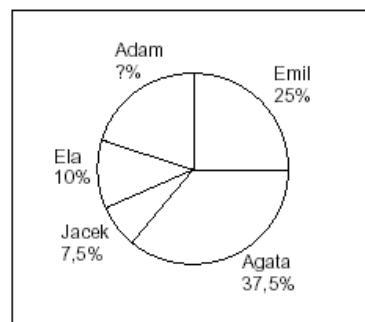
Powodzenia!

GM-A1-031

* zestaw został wykorzystany na egzaminie w maju 2003 r.

Informacja do zadań 1. i 2.

Diagram kołowy przedstawia wyniki wyborów do samorządu szkolnego.

Zadanie 1. (0 – 1)

Ile procent uczniów głosowało na Adama?

- A. 25
- B. 20
- C. 10
- D. 80

Zadanie 2. (0 – 1)

Jaka część uczniów głosowała na Agatę?

- A. Mniej niż $\frac{1}{4}$ ogółu.
- B. Mniej niż $\frac{1}{3}$, ale więcej niż $\frac{1}{4}$ ogółu.
- C. Więcej niż $\frac{1}{3}$, ale mniej niż $\frac{2}{5}$ ogółu.
- D. Więcej niż $\frac{2}{5}$ ogółu.

Zadanie 3. (0 – 1)

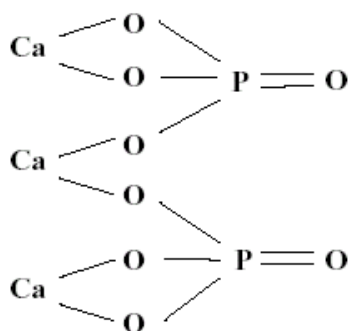
1 mol to taka ilość materii, która zawiera w przybliżeniu $6 \cdot 10^{23}$ (odpowiednio) atomów, cząsteczek lub jonów.

Ile cząsteczek wody zawartych jest w 0,25 mola wody?

- A. $1,5 \cdot 10^{23}$
- B. $0,5 \cdot 10^{22}$
- C. 10^{23}
- D. $0,25 \cdot 10^{23}$

Informacja do zadań 4. i 5.

Fosforanowi (V) wapnia przypisuje się wzór strukturalny:

Zadanie 4. (0 – 1)

Wartościowość poszczególnych pierwiastków w tym związku jest równa:

- A. Ca – VI, P – X, O – XVI
- B. Ca – III, P – II, O – VIII
- C. Ca – II, P – III, O – II
- D. Ca – II, P – V, O – II

Zadanie 5. (0 – 1)

Wzór sumaryczny tego związku ma postać

- A. $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$
- B. $\text{Ca}_3(\text{PO}_5)_2$
- C. $2 \text{Ca}_3(\text{PO}_4)$
- D. $3 \text{Ca}(\text{PO}_4)_2$

Zadanie 6. (0 – 1)

Na rysunku przedstawiono wybrane informacje z układu okresowego pierwiastków. (Masy atomowe podane są w zaokrągleniu do jednośc).

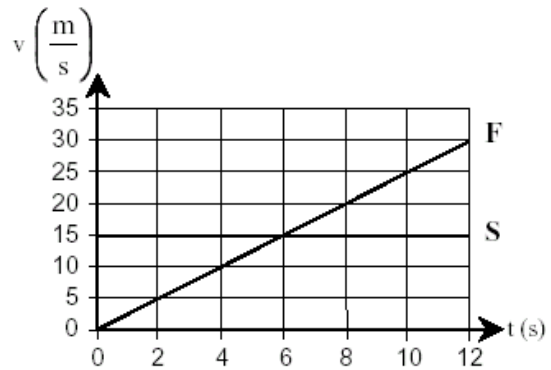
Mg 12 magnez 24	As 33 arsen 75	O 8 tlen 16
--------------------------	-------------------------	----------------------

Korzystając z nich, oblicz masę cząsteczkową związku chemicznego o wzorze sumarycznym $\text{Mg}_3(\text{AsO}_4)_2$.

- A. 164
- B. 211
- C. 350
- D. 130

Informacja do zadań: 7 – 9.

W chwili, gdy zapaliły się zielone światła, samochód F ruszył ze skrzyżowania i został w tym momencie wyprzedzony przez samochód S. Na wykresie przedstawiono zależność szybkości tych samochodów od czasu, jaki upłynął od zapalenia się zielonych światel.

Zadanie 7. (0 – 1)

W szóstej sekundzie

- A. oba samochody znajdowały się w tej samej odległości od skrzyżowania.
- B. samochód S wyprzedził samochód F.
- C. oba samochody miały takie samo przyśpieszenie.
- D. oba samochody osiągnęły tę samą szybkość.

Zadanie 8. (0 – 1)

Wartość przyśpieszenia samochodu F była równa

- A. $6 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- B. $2,5 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- C. $0,4 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- D. $0 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

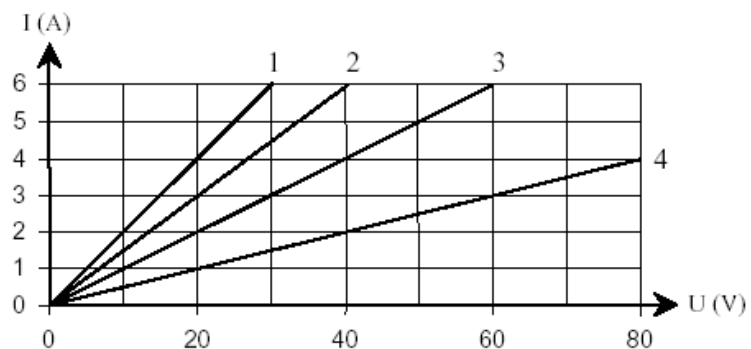
Zadanie 9. (0 – 1)

Wartość przyśpieszenia samochodu S była równa

- A. $0 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- B. $4 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- C. $6 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$
- D. $15 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$

Zadanie 10. (0 – 1)

Na wykresie przedstawiono zależność natężenia I od napięcia U dla czterech odbiorników prądu.

Który odbiornik ma największy opór?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

Informacje do zadań 11. i 12.

Tabela

Masa ciała ptaka	Masa jaja w procentach masy ciała dorosłego ptaka	Czas inkubacji (dni)
10 g	20%	10
100 g	10%	16
1 kg	4%	21
10 kg	2%	39
100 kg	1%	68

Zadanie 11. (0 – 1)

Jeśli struś ma masę 100 kg a kura masę 1 kg, to zgodnie z tabelą różnica mas ich jaj wyrażona w gramach jest równa

- A. 3
- B. 96
- C. 99
- D. 960

Zadanie 12. (0 – 1)

Które zdanie o zależności czasu inkubacji od masy ciała ptaka jest prawdziwe?

- A. Czas inkubacji jest wprost proporcjonalny do masy ciała ptaka.
- B. Czas inkubacji rośnie wraz ze wzrostem masy ciała ptaka.
- C. Czas inkubacji jest odwrotnie proporcjonalny do masy ciała ptaka.
- D. Czas inkubacji maleje wraz ze wzrostem masy ciała ptaka.

Zadanie 13. (0 – 1)

Jajo strusia jest około 3 razy dłuższe od jaja kury. Jeśli założyć, że żółtka tych jaj mają kształt kul podobnych w skali 3 : 1, to żółtko w strusim jaju ma objętość większą niż żółtko w jaju kurzym

- A. 27 razy.
- B. 9 razy.
- C. 6 razy.
- D. 3 razy.

Informacje do zadań 14. i 15.

Owoce zbóż nazywamy ziarniakami. Na rysunkach przedstawiono przekroje podłużne przez jajo kury i ziarniak kukurydzy.

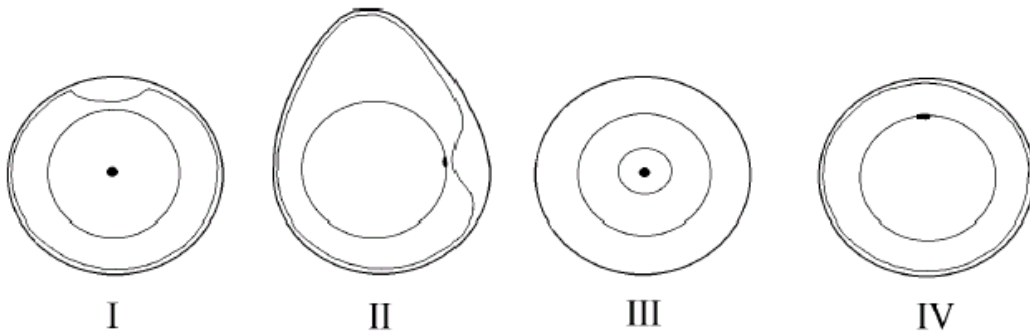
Przekrój podłużny przez jajo

Przekrój podłużny przez ziarniak

Zadanie 14. (0 – 1)

Który z rysunków: I, II, III czy IV przedstawia przekrój poprzeczny przez jajo kury wykonany w miejscu zaznaczonym linią P?

- A. I B. II C. III D. IV

Zadanie 15. (0 – 1)

Która część ziarniaka pełni podobną funkcję jak żółtko jaja?

- A. Łupina. B. Owocnia. C. Bielmo. D. Zarodek.

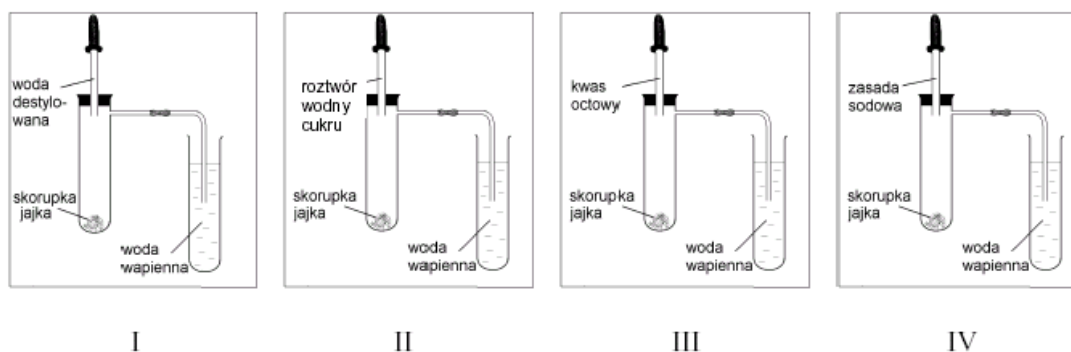
Zadanie 16. (0 – 1)

Zarodek kukurydzy znajdujący się w ziarnaku

- A. odżywia się autotroficznie, oddycha beztlenowo.
B. odżywia się kosztem bielma, oddycha tlenowo.
C. odżywia się kosztem łupiny owocowo-nasiennej, oddycha tlenowo.
D. odżywia się kosztem bielma, oddycha beztlenowo.

Zadanie 17. (0 – 1)

Na rysunkach przedstawiono schematy czterech doświadczeń.

Wybierz to doświadczenie, z którego obserwacje pozwalają wyciągnąć wniosek o obecności węgla wapnia w skorupce jajka.

A. I

B. II

C. III

D. IV

Zadanie 18. (0 – 1)

W tabeli przedstawiono procentowy skład powietrza wdychanego i wydychanego.

Składniki powietrza	Zawartość w powietrzu wdychanym	Zawartość w powietrzu wydychanym
Azot	78,4%	74,3%
Tlen	20,8%	15,3%
Dwutlenek węgla	0,04%	4,2%

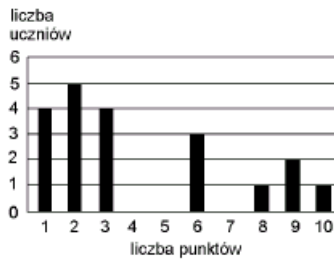
Tablice biologiczne, red. W. Mizerski, Warszawa 1994.

Wybierz stwierdzenie objaśniające zasadność stosowania sztucznego oddychania metodą „usta – usta”.

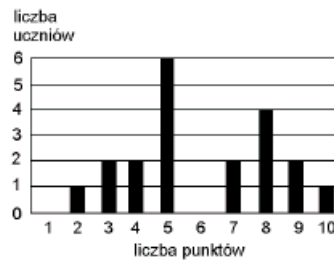
- A. Człowiek całkowicie wykorzystuje tlen zawarty w powietrzu wdychanym.
- B. Człowiek nie wykorzystuje azotu zawartego w powietrzu.
- C. Człowiek nie wykorzystuje całkowicie tlenu zawartego w powietrzu wdychanym.
- D. Człowiek wytwarza dwutlenek węgla w swoim organizmie.

Informacje do zadań: 19 – 21.

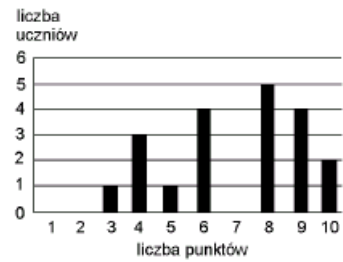
Oto wyniki krótkiego sprawdzianu przeprowadzonego w trzech oddziałach II klasy gimnazjum:

klasa IIa

klasa IIb

klasa IIc

Zadanie 19. (0 – 1)

Z porównania wykresów wynika, że sprawdzian był

- A. najtrudniejszy dla uczniów z IIa.
- B. najtrudniejszy dla uczniów z IIb.
- C. najtrudniejszy dla uczniów z IIc.
- D. jednakowo trudny dla uczniów z oddziałów a, b i c.

Zadanie 20. (0 – 1)

Średni wynik uczniów z IIb jest równy 6 punktów. Ilu uczniów w tej klasie uzyskało taki wynik?

- A. 0
- B. 1
- C. 3
- D. 4

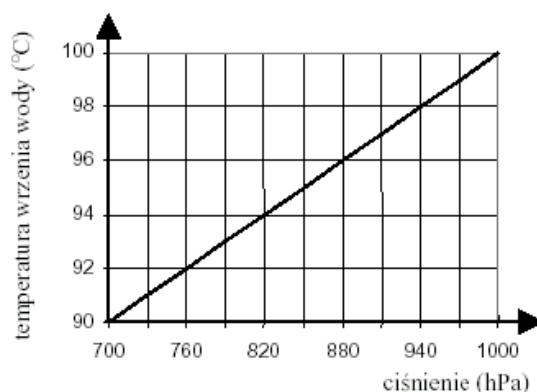
Zadanie 21. (0 – 1)

Ilu uczniów z klasy IIa otrzymało co najmniej 6 punktów?

- A. 13
- B. 7
- C. 4
- D. 3

Zadanie 22. (0 – 1)

Przeanalizuj wykres zależności temperatury wrzenia wody od ciśnienia.

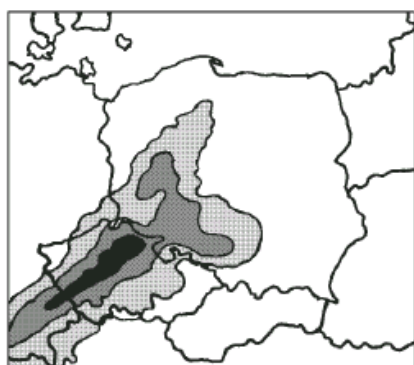
W którym z miejsc: w Zakopanem, na szczycie Rysów, na plaży w Sopocie czy na Żuławach temperatura wrzenia wody jest najniższa?

- A. W Zakopanem.
- B. Na szczycie Rysów.
- C. Na plaży w Sopocie.
- D. Na Żuławach.

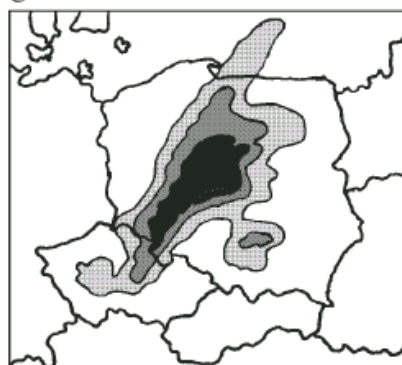
Informacje do zadań 23. i 24.

Mapy przedstawiają zasięg i intensywność opadów tego samego dnia o godz. 0.00 i o godz. 6.00.

godz. 0.00

godz. 6.00

Zadanie 23. (0 – 1)

Z jakiego kierunku napływały nad Polskę masy powietrza przynoszące obfite opady?

- A. Północno-wschodniego.
- B. Północno-zachodniego.
- C. Południowo-wschodniego.
- D. Południowo-zachodniego.

Zadanie 24. (0 – 1)

O godzinie 6.00 najobfitsze opady wystąpiły w

- A. Łodzi i Krakowie. B. Białymstoku i Wrocławiu.
C. Łodzi i Wrocławiu. D. Gdańsku i Szczecinie.

Zadanie 25. (0 – 1)

Morze Bałtyckie jest słabo zasolone. Wartość zasolenia waha się od 0,2% w Zatoce Botnickiej do 1,8% u wybrzeży Danii, a średnie zasolenie Oceanu Atlantycznego jest równe 3,4%. Która z poniższych odpowiedzi wyjaśnia tak niskie zasolenie?

- A. Duże parowanie, wąskie połączenie z oceanem, niewielki dopływ słodkich wód.
B. Duży dopływ słodkich wód, wąskie połączenie z oceanem, niewielkie parowanie.
C. Gorący klimat, duży dopływ wód słodkich, swobodna wymiana wód z oceanem.
D. Małe parowanie, niewielki dopływ wód rzecznych, swobodna wymiana wód z oceanem.

Zadanie 26. (0 – 3)

Pan Jan wpłacił 1200 zł do banku FORTUNA, w którym oprocentowanie wkładów oszczędnościowych jest równe 8% w stosunku rocznym. Ile wyniosą odsetki od tej kwoty po roku, a ile złotych pozostanie z nich panu Janowi, jeśli od kwoty odsetek zostanie odprowadzony podatek 20%? Zapisz obliczenia.

Brudnopis

Odpowiedź:

Informacje do zadań: 27 – 30.

Obserwując zużycie benzyny w swoim samochodzie, pan Nowak stwierdził, że jeśli wystartuje z pełnym bakiem i będzie jechał po autostradzie ze stałą prędkością, to zależność liczby litrów benzyny w baku (y) od liczby przejechanych kilometrów (x) wyraża się wzorem:

$$y = -0,05x + 45$$

Zadanie 27. (0 – 2)

Ile benzyny zostanie w baku po przejechaniu 200 km? Zapisz obliczenia.

Brudnopis

Odpowiedź:

Zadanie 28. (0 – 1)

Jaką pojemność ma bak tego samochodu?

Odpowiedź:

Zadanie 29. (0 – 2)

Na przejechanie ilu kilometrów wystarczy pełny bak? Zapisz obliczenia.

Brudnopis

Odpowiedź:

Zadanie 30. (0 – 2)

Przekształcając wzór pana Nowaka, wyznacz x w zależności od y .

Brudnopis

Odpowiedź:

Zadanie 31. (0 – 3)

Na Ziemi nieustannie zachodzą procesy erozji (złobienia i niszczenia) oraz akumulacji (budowania).

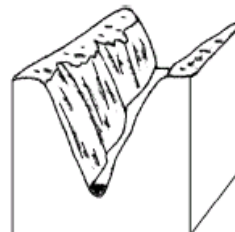
Spośród podanych procesów geologicznych: akumulacja eoliczna (wiatrowa), erozja lodowcowa, erozja rzeczna, erozja eoliczna (wietrzna) wybierz te procesy, w wyniku których powstały przedstawione na rysunkach formy i wpisz ich nazwy pod rysunkami.

grzyb skalny

wydmy

kanion

.....

Zadanie 32. (0 – 5)

Ewa usiadła na ławce w odległości 6 m od domu Adama. Odbity od kaluży słoneczny promień poraził ją w oczy. To Adam z okna swego pokoju przesłał Ewie „zajęczka”. Oblicz, na jakiej wysokości Adam błysnął lusterkiem, jeśli promień odbił się w odległości 0,75 metra od Ewy, a jej oczy znajdowały się na wysokości 1 metra nad ziemią. Zrób rysunek pomocniczy. Zapisz obliczenia.

Brudnopis

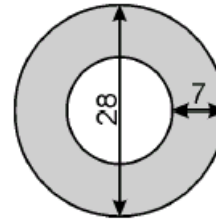
Odpowiedź:

Zadanie 33. (0 – 5)

Na miejscu dawnego skrzyżowania postanowiono wybudować rondo, którego wymiary (w metrach) podane są na rysunku.

Oblicz, na jakiej powierzchni trzeba wylać asfalt (obszar zacieniowany na rysunku).

W swoich obliczeniach za π podstaw $\frac{22}{7}$.

Zapisz obliczenia.

Brudnopis

Odpowiedź:

Zadanie 34. (0 – 2)

W czasie prac wykopaliskowych wydobyto 45 m^3 ziemi, z której usypano kopiec w kształcie stożka. Jego pole podstawy jest równe 54 m^2 . Oblicz wysokość kopca, pamiętając, że objętość stożka jest równa jednej trzeciej iloczynu pola podstawy i wysokości. Zapisz obliczenia.

Brudnopis

Odpowiedź:

Brudnopis

Strona 14 z 14

WYPEŁNIA UCZEŃ

GM-A1-031

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

KOD UCZNIĄ

--	--	--

Nr zad.	Odpowiedzi			
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

A	☐	K	☐	T	☐	0	☐	0	☐
B	☐	L	☐	U	☐	1	☐	1	☐
C	☐	Ł	☐	V	☐	2	☐	2	☐
D	☐	M	☐	W	☐	3	☐	3	☐
E	☐	N	☐	X	☐	4	☐	4	☐
F	☐	O	☐	Y	☐	5	☐	5	☐
G	☐	P	☐	Z	☐	6	☐	6	☐
H	☐	Q	☐	1	☐	7	☐	7	☐
I	☐	R	☐	2	☐	8	☐	8	☐
J	☐	S	☐	3	☐	9	☐	9	☐

dysleksja

nieobecny

zwolniony

laureat

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Nr zad.															
26	N	0	1	N	0	1	N	0	1						
27	N	0	1	N	0	1									
28	N	0	1												
29	N	0	1	N	0	1									
30	N	0	1	N	0	1									
31	N	0	1	N	0	1	N	0	1						
32	N	0	1	N	0	1	N	0	1	N	0	1			
33	N	0	1	N	0	1	N	0	1	N	0	1	N	0	1
34	N	0	1	N	0	1									

SUMA PUNKTÓW

D	J
---	---

D - dziesiątki

D

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

J - jedności

J

Miejsce na naklejkę z kodem

Odpowiedzi i punktacja do zestawu egzaminacyjnego z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych GM-A1-031

Zadania zamknięte

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Odpowiedź poprawna	B	C	A	D	A	C	D	B	A	D	D	B	A	D	C	B	C	C	A	A	B	B	D	C	B

Zadania otwarte

Uwagi ogólne:

Czasem punkty przyznawane są oddzielnie za poprawną metodę rozwiązywania zadania i oddzielnie za wykonanie.

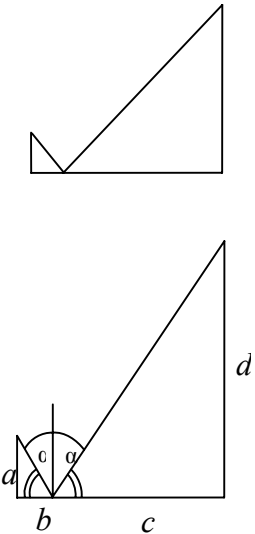
Poprawna metoda to schemat postępowania prowadzącego do pełnego rozwiązania zadania przy bezbłędnym wykonaniu poszczególnych etapów.

Punkty za wykonanie (obliczenia) przyznajemy tylko wtedy, gdy uczeń stosuje poprawną metodę. Obliczenia nie muszą być szczegółowe, powinny jednak ilustrować metodę rozwiązywania.

Jeśli uczeń mimo polecenia „napisz obliczenia” nie przedstawił żadnych obliczeń, a napisał poprawną odpowiedź, nie otrzymuje punktu.

Za każde poprawne i pełne rozwiązanie przyznajemy maksymalną liczbę punktów należnych za zadanie.

Nr zadania	Liczba punktów	Poprawna odpowiedź	Punktowanie zadań
26	3	$0,08 \cdot 1200 = 96$ (Odsetki wyniosą 96 zł.) $0,2 \cdot 96 = 19,2$ $96 - 19,2 = 76,8$ lub $0,8 \cdot 96 = 76,8$ Po odprowadzeniu podatku panu Janowi pozostanie z odsetek 76,80 zł.	a) za zastosowanie poprawnej metody obliczania odsetek – 1 p. b) za zastosowanie poprawnej metody obliczenia kwoty odsetek pomniejszonej o podatek – 1 p. c) za poprawne obliczenia w całym rozwiązaniu – 1 p.
27	2	$-0,05 \cdot 200 + 45 =$ $-10 + 45 = 35$ Zostało 35 l benzyny.	a) za zastosowanie poprawnej metody (podstawienie we wzorze liczby 200 w miejsce x) – 1 p. b) za poprawne obliczenia – 1 p.
28	1	Pojemność baku jest równa 45 litrów.	za napisanie poprawnej odpowiedzi – 1 p.
29	2	$0 = -0,05 \cdot x + 45$ $0,05 \cdot x = 45$ $x = 45 : 0,05 = 900$ Pełny bak wystarczy na przejechanie 900 km.	a) za zastosowanie poprawnej metody (podstawienie we wzorze liczby 0 w miejsce y, lub ułożenie poprawnej proporcji) – 1 p. b) za poprawne obliczenia – 1 p.

		<p>lub przy użyciu proporcji, np: $10 \text{ l} - 200 \text{ km}$ $45 \text{ l} - d \text{ km}$ $d = \frac{45 \cdot 200}{10} = 900$</p> <p>Pełny bak wystarczy na przejechanie 900 km.</p>	
30	2	$y = -0,05 \cdot x + 45$ $0,05 \cdot x = 45 - y$ $x = \frac{45 - y}{0,05}$ $x = 900 - 20y$	<p>za zastosowanie poprawnej metody</p> <p>a) przenoszenia odpowiednich wyrazów – 1 p.</p> <p>b) podzielenia równania przez współczynnik przy x – 1 p.</p>
31	3	<p>Erozja eoliczna Akumulacja eoliczna Erozja rzeczna</p>	<p>za poprawną odpowiedź – 1 p. za poprawną odpowiedź – 1 p. za poprawną odpowiedź – 1 p.</p>
32	5	 <p>Kąt padania promienia słonecznego jest równy kątowi odbicia.</p> <p>$\frac{d}{c} = \frac{a}{b}$ lub $\frac{a}{d} = \frac{b}{c}$ (lub inna równoważna proporcja)</p> <p>$\frac{1}{0,75} = \frac{d}{5,25}$ $0,75d = 5,25$ $d = 7$</p> <p>Adam błysnął lusterkiem na wysokości 7 m.</p>	<p>a) za wykonanie rysunku uwzględniającego drogę odbitego promienia – 1 p.</p> <p>b) za napisanie odpowiedniej proporcji – 1 p.</p> <p>c) za wpisanie w proporcji właściwych danych – 1 p.</p> <p>$\frac{1}{0,75} = \frac{h}{5,25}$</p> <p>d) za poprawne obliczenia – 1 p.</p> <p>e) wynikającą z poprawnej metody odpowiedzi z jednostką – 1 p.</p>
33	5	<p>Promienie kół są równe odpowiednio:</p>	<p>a) za dobranie właściwych promieni obu kół – 1 p.</p>

		$r = 7$ $R = 14$ <p>Pole jednego koła jest równe:</p> $\pi r^2 = \pi \cdot 7^2 = \frac{22}{7} \cdot 7^2 =$ $22 \cdot 7 = 154$ <p>Pole drugiego koła jest równe:</p> $\pi R^2 = \pi \cdot 14^2 = \frac{22}{7} \cdot 14^2 =$ $22 \cdot 14 \cdot 2 = 616$ <p>Pole pierścienia jest równe:</p> $616 - 154 = 462$ <p>Asfalt trzeba wylać na powierzchni 462 m^2. lub:</p> $\pi R^2 - \pi r^2 = \frac{22}{7} (14^2 - 7^2) =$ $\frac{22}{7} (14 - 7)(14 + 7) = 22 \cdot 21 = 462$ <p>Asfalt trzeba wylać na powierzchni 462 m^2.</p>	<p>b) za zastosowanie poprawnej metody obliczania pola koła – 1 p.</p> <p>c) za zastosowanie poprawnej metody obliczenia pola pierścienia – 1 p.</p> <p>d) za poprawne obliczenia w całym zadaniu – 1 p.</p> <p>e) za wynikającą z poprawnej metody odpowiedź z jednostką – 1 p.</p>
34	2	$45 = \frac{1}{3} \cdot 54 \cdot h$ $45 = 18 \cdot h$ $h = \frac{45}{18} = 2,5$ Wysokość kopca jest równa 2,5 m.	<p>a) za zastosowanie poprawnej metody (tj. właściwego wzoru na objętość stożka) – 1 p.</p> <p>b) za poprawne obliczenia – 1 p.</p>

WPISUJE UCZEŃ

KOD UCZNI

--	--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

dzień		miesiąc		rok			

UZUPELNI

<p>miejsce na naklejkę z kodem</p>
--

dysleksja

EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW
MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZYCH

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 12 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Na tej stronie i na karcie odpowiedzi wpisz swój kod i datę urodzenia.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach od 1. do 25. są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ na karcie odpowiedzi:

A	B	C	D
---	---	---	---

Wybierz tylko jedną odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą - np. gdy wybrałeś odpowiedź "A":

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zamaluj inną odpowiedź.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

7. Rozwiązania zadań od 26. do 34. zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
8. Redagując odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsce opatrzone napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

GM-A1-042

MAJ 2004

Czas pracy:
120 minut

Liczba punktów
do uzyskania: 50

* zestaw został wykorzystany na egzaminie w maju 2004 r.

WYPOCZYNEK

Zadanie 1. (0-1)

Uczestnicy wycieczki rowerowej potrzebują szczegółowej mapy. Najdokładniejsza będzie mapa w skali

- A. 1:5 000 B. 1:10 000 C. 1:25 000 D. 1:50 000

Zadanie 2. (0-1)

W wycieczce rowerowej uczestniczy 32 uczniów. Chłopców jest o 8 więcej niż dziewcząt. Ilu chłopców jest w tej grupie?

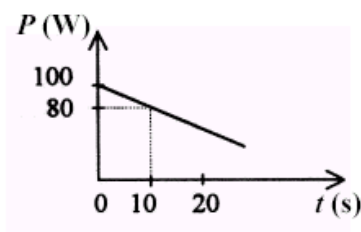
- A. 12 B. 16 C. 20 D. 24

Zadanie 3. (0-1)

Wykres przedstawia zależność mocy mięśni rowerzysty od czasu jazdy na wybranym odcinku trasy.

Ile razy moc mięśni rowerzysty w chwili rozpoczęcia pomiaru jest większa od mocy jego mięśni w chwili 10 s?

- A. 2 B. 1,25
C. 0,8 D. 0,5

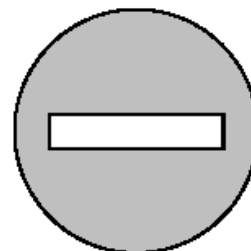

Zadanie 4. (0-1)

Zamieszczona na rysunku obok figura przedstawia znak drogowy.

Figura ta

- A. nie ma osi symetrii.
B. ma dokładnie jedną oś symetrii.
C. ma dokładnie dwie osie symetrii.
D. ma nieskończenie wiele osi symetrii.

Zadanie 5. (0-1)

Wojtek, Marek, Janek i Kuba zorganizowali wyścigi rowerowe. W tabeli podano czasy uzyskane przez chłopców.

Imię chłopca	Wojtek	Marek	Janek	Kuba
Uzyskany czas	5 min 42 s	6 min 5 s	7 min 8 s	4 min 40 s

Ile czasu po zwycięzcy przybył na metę ostatni chłopiec?

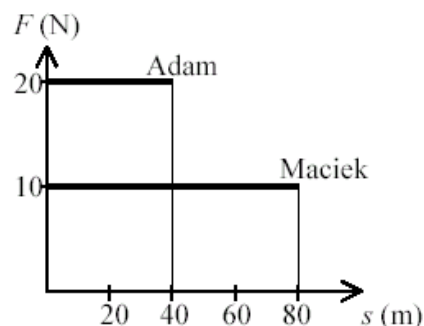
- A. 1 min 2 s B. 2 min 28 s C. 3 min 8 s D. 3 min 32 s

Zadanie 6. (0-1)

Wykres przedstawia zależność siły mięśni każdego z dwóch rowerzystów od przebytej drogi.

Na podstawie wykresu można stwierdzić, że

- A. Adam i Maciek wykonali jednakową pracę.
- B. Adam i Maciek nie wykonali żadnej pracy.
- C. Maciek wykonał dwa razy większą pracę niż Adam.
- D. Adam wykonał dwa razy większą pracę niż Maciek.

Zadanie 7. (0-1)

Następnego dnia po wycieczce rowerzyści odczuwali ból mięśni. Przyczyną tych dolegliwości był nagromadzony w mięśniach kwas mlekowy, powstający w wyniku

- A. oddychania tlenowego.
- B. oddychania beztlenowego.
- C. wymiany gazowej w tkankach.
- D. połączenia tlenu z hemoglobina.

Zadanie 8. (0-1)

Tabela przedstawia wybrane zależności między populacjami dwóch gatunków.

Zależność	Wynik oddziaływania	
	gatunek I	gatunek II
konkurencja	-	-
pasożytnictwo	+	-
współbiesiadnictwo	+	○
symbioza	+	+

+ gatunek odnosi korzyść - gatunek odnosi stratę ○ brak istotnego wpływu

Na podstawie: Ewa Pyłka-Gutowska, *Ekologia z ochroną środowiska*, Warszawa 1997.

Zależność między hubą drzewną a brzozą to

- A. konkurencja.
- B. pasożytnictwo.
- C. współbiesiadnictwo.
- D. symbioza.

Zadanie 9. (0-1)

Dwaj chłopcy, stojąc na deskorolkach, pociągnęli za końce napiętej między nimi liny. Jeżeli pierwszy chłopiec ma dwa razy większą masę od drugiego, to

- A. żaden z chłopców nie uzyska prędkości.
- B. obaj chłopcy uzyskają prędkość o takiej samej wartości.
- C. uzyska on dwa razy większą szybkość niż lżejszy chłopiec.
- D. uzyska on dwa razy mniejszą szybkość niż lżejszy chłopiec.

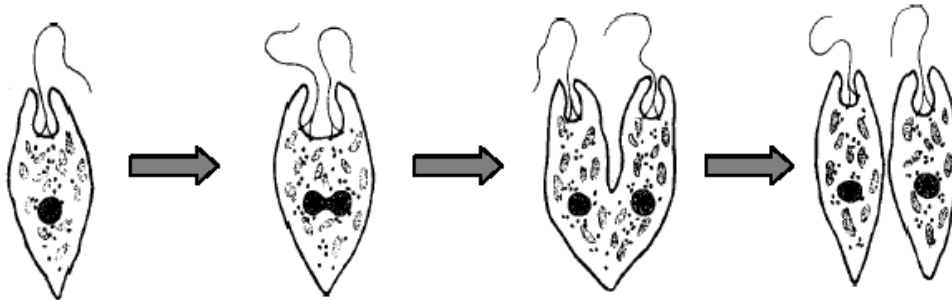
Zadanie 10. (0-1)

Woda w jeziorze ma zielony kolor wskutek występowania w niej glonów. „Zakwit wody” mógł być spowodowany

- A. częstymi opadami kwaśnych deszczów.
- B. nadmiernym nawożeniem okolicznych pól.
- C. zanieczyszczeniem wody związanym z otwarciem kąpieliska.
- D. przedostaniem się do wody paliwa z uszkodzonej łodzi motorowej.

Zadanie 11. (0-1)

Rysunek przedstawia kolejne etapy rozmnażania eugleny.

Na podstawie: *Ziemia, rośliny, zwierzęta*, Larousse, Warszawa 1970.

Przedstawiony na rysunku proces to

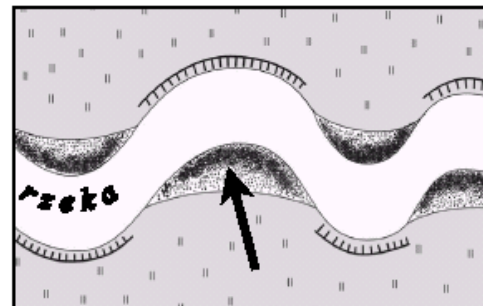
- A. pączkowanie.
- B. fragmentacja plechy.
- C. podział komórki.
- D. wytwarzanie zarodników.

Zadanie 12. (0-1)

Płynąca woda pogłębia koryto rzeki (erozja denną) i przenosi materiały skalne (transport). Przy jednym brzegu rzeki osadza się materiał (akumulacja), natomiast drugi jest podmywany przez płynącą wodę (erozja boczna).

Na rysunku strzałką wskazano miejsce

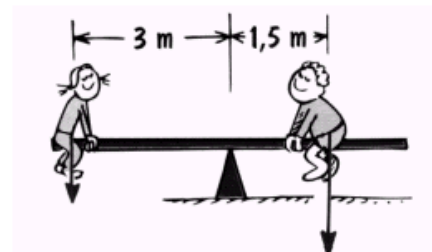
- A. erozji bocznej.
- B. erozji dennej.
- C. akumulacji.
- D. transportu.

Zadanie 13. (0-1)

Ewa i Karol siedzą na huśtawce, która jest w równowadze. Odległości dzieci od miejsca podparcia huśtawki podano na rysunku. Jeśli Ewa ma masę 25 kg, to masa Karola wynosi

- A. 45 kg
- B. 50 kg
- C. 60 kg
- D. 65 kg

Zadanie 14. (0-1)

Procesy zachodzące w naszym otoczeniu przebiegają z wydzielaniem ciepła do otoczenia (egzotermiczne) lub z pobieraniem ciepła z otoczenia (endotermiczne).

Procesem endotermicznym jest

- A. prażenie skały wapiennej. B. spalanie drewna w ognisku.
C. mieszanie wapna palonego z wodą. D. wlewanie kwasu siarkowego do wody.

Zadanie 15. (0-1)

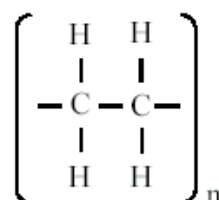
Zosia zaoszczędziła 45 zł. Bilet do ogrodu botanicznego kosztuje 10,50 zł. Ile najwięcej biletów może kupić Zosia?

- A. 2 B. 3 C. 4 D. 6

Zadanie 16. (0-1)

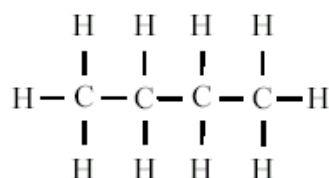
Pojemniki na żywność, butelki do napojów gazowanych, torebki foliowe wykonane są z polietenu. Otrzymuje się go w procesie polimeryzacji, czyli łączenia się pojedynczych cząsteczek (monomerów) w związek wielkocząsteczkowy (polimer).

Wzór polietenu:

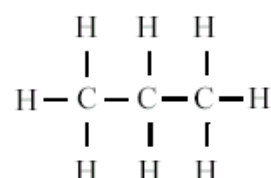

Węglowodór, z którego otrzymuje się polieten, ma wzór

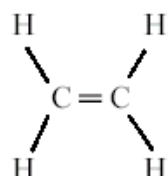
A.

B.

C.

D.

Zadanie 17. (0-1)

W tabeli podano gęstości wybranych gazów.

Nazwa substancji chemicznej	Gęstość w g/dm ³ (w temp. 25°C)
hel	0,164
dwutlenek węgla	1,811
powietrze	1,185

Na podstawie: Witold Mizerski, *Małe tablice chemiczne*, Warszawa 1993.

Każdy z trzech cienkich, gumowych baloników napelniono taką samą objętością różnych gazów: pierwszy helem, drugi powietrzem, trzeci dwutlenkiem węgla. Następnie wszystkie baloniki puszczono swobodnie. Okazało się, że

- A. wszystkie uniosły się wysoko.
- B. wszystkie pozostały przy ziemi.
- C. dwa uniosły się wysoko, a jeden pozostał przy ziemi.
- D. jeden uniosł się wysoko, a dwa pozostały przy ziemi.

Zadanie 18. (0-1)

Woda w basenie jest podgrzewana. Aby obliczyć energię potrzebną do jej ogrzania, należy znaleźć w tablicach gęstość i ciepło właściwe wody oraz znać

- A. objętość i temperaturę końcową wody.
- B. objętość, temperaturę początkową i końcową wody.
- C. głębokość i szerokość basenu oraz różnicę temperatur wody.
- D. powierzchnię basenu oraz temperaturę początkową i końcową wody.

Zadanie 19. (0-1)

Tabela przedstawia ceny kart wstępu na pływalnię. Czas pływania uwzględnia liczbę wejść oraz czas jednego pobytu na basenie.

Numer karty	I	II	III	IV
Czas pływania	10 × 1 godz.	8 × 1,5 godz.	20 × 1 godz.	15 × 1 godz.
Cena karty	50 zł	50 zł	80 zł	70 zł

Godzina pływania jest najtańsza przy zakupie karty

- A. I
- B. II
- C. III
- D. IV

Zadanie 20. (0-1)

Podczas spaceru brat Zosi jedzie czterokołowym rowerkiem. Obwód dużego koła wynosi 80 cm, a małego 40 cm. O ile obrotów więcej wykona małe koło rowerka niż duże na półkilometrowym odcinku drogi?

- A. 2500
- B. 1250
- C. 625
- D. 400

Zadanie 21. (0-1)

Podczas trzydniowej pieszej wycieczki uczniowie przeszli 39 km. Drugiego dnia pokonali dwa razy dłuższą trasę niż pierwszego dnia, a trzeciego o 5 km mniej niż pierwszego. Ile km przebyli pierwszego dnia?

- A. 6 B. 11 C. 22 D. 28

Zadanie 22. (0-1)

Podczas gotowania lub smażenia jaja kurzego, białko ścina się nieodwracalnie. Innym czynnikiem powodującym nieodwracalne ścinanie białka jest

- A. zimna woda. B. sól kuchenna. C. alkohol etylowy. D. roztwór cukru.

Zadanie 23. (0-1)

Na lekcji jazdy konnej dzieci dosiadały konia prowadzonego po okręgu na napiętej uwięzi o długości 5 metrów. Jaką drogę pokonał koń, jeżeli łącznie przebył 40 okrążeń? Wynik zaokrąglij do 0,1 km.

- A. Około 1,3 km B. Około 1 km C. Około 0,2 km D. Około 12,6 km

Zadanie 24. (0-1)

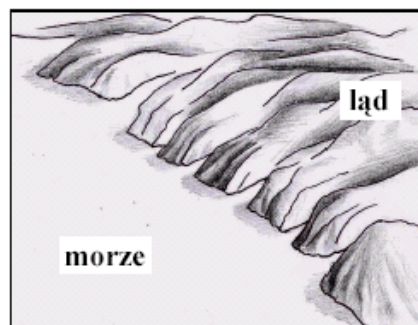
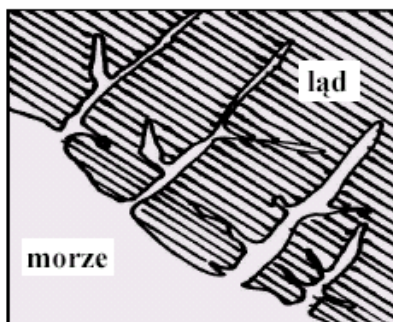
W trakcie konkursu każda drużyna otrzymała plastelinę i 120 patyczków tej samej długości. Zadanie polegało na zbudowaniu ze wszystkich patyczków 15 modeli sześciątów i czworościanów. Który układ równań powinna rozwiązać drużyna, aby dowiedzieć się, ile sześciątów i ile czworościanów trzeba zbudować?

x – liczba czworościanów, y – liczba sześciątów

- A. $\begin{cases} x + y = 15 \\ 12x - 6y = 120 \end{cases}$ B. $\begin{cases} 6y - 12x = 120 \\ x + y = 15 \end{cases}$ C. $\begin{cases} 6x + 6y = 120 \\ x + y = 15 \end{cases}$ D. $\begin{cases} x + y = 15 \\ 6x + 12y = 120 \end{cases}$

Zadanie 25. (0-1)

Rysunki przedstawiają ten sam typ wybrzeża.

Jest to wybrzeże

- A. dalmatyńskie. B. wyrównane. C. szkierowe. D. fiordowe.

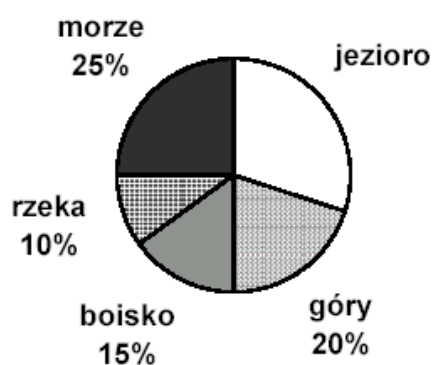
Zadanie 26. (0-2)

Woda gazowana zawiera rozpuszczony w wodzie dwutlenek węgla. Niewielkie ilości tego gazu reagują z wodą, tworząc kwas węglowy.

Napisz równanie reakcji tworzenia się tego kwasu.

Informacje do zadań 27. i 28.

Diagram przedstawia wyniki ankiety przeprowadzonej wśród grupy gimnazjalistów na temat ulubionego miejsca wypoczynku. Każdy wskazał tylko jedno miejsce.

Zadanie 27. (0-3)

Oblicz, ilu uczniów liczyła ankietowana grupa, jeśli nad jeziorem lubi wypoczywać 90 spośród ankietowanych gimnazjalistów. Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

Zadanie 28. (0-1)

Oblicz, jaką miarę ma kąt środkowy ilustrujący na diagramie kołowym procent uczniów lubiących wyczytywać w górach. Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

Zadanie 29. (0-3)

Oblicz rozciągłość w kilometrach między najbardziej wysuniętymi na północ i na południe punktami Polski (1° odpowiada 111,1 km w terenie). Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

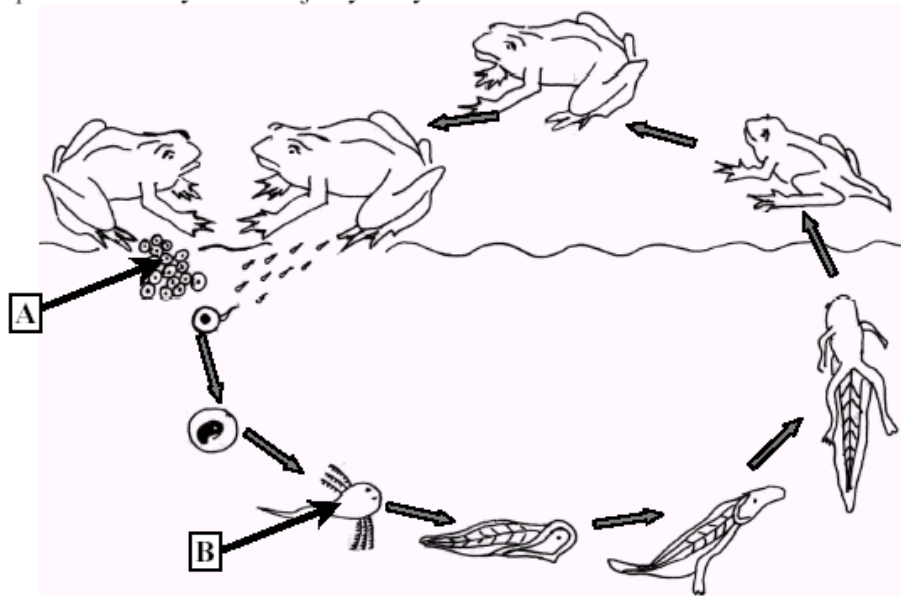
Zadanie 30. (0-4)

Na rzece zbudowano most, który zachodzi na jej brzegi: 150 metrów mostu zachodzi na jeden brzeg, a $\frac{1}{3}$ długości mostu na drugi. Oblicz szerokość rzeki, jeżeli stanowi ona $\frac{1}{6}$ długości mostu. Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

Informacje do zadań 31. i 32.

Schemat przedstawia cykl rozwojowy żaby.

Zadanie 31. (0-2)

Nazwij formy rozwojowe oznaczone literami A i B.

A –

B –

Zadanie 32. (0-2)

Wymień dwie cechy formy rozwojowej oznaczonej literą B, które przystosowują ją do życia w wodzie i jednocześnie odróżniają ją od osobnika dorosłego.

1.

2.

Zadanie 33. (0-3)

Bateria wyczerpie się po godzinie, jeżeli będzie pobierany z niej prąd stały o natężeniu 8,1 A. Oblicz, jaki ładunek wtedy przepłynie. Wynik podaj w kulombach ($1C = 1A \cdot 1s$). Przez żarówkę latarki zasilanej tą baterią płynie prąd stały o natężeniu 0,3 A. Po ilu godzinach używania tej latarki wyczerpie się bateria? Zapisz obliczenia.

Odpowiedź: Ładunek, jaki przepłynie w ciągu godziny, wynosi

Bateria wyczerpie się po godzinach.

Zadanie 34. (0-5)

Dziecko nasypuje piasek do foremek w kształcie stożka o promieniu podstawy 5 cm i tworzącej 13 cm. Następnie przesypuje go do wiaderka w kształcie walca o wysokości 36 cm i promieniu dwa razy większym niż promień foremki. Jaką część wiaderka wypełniło dziecko, wsypując 6 foremek piasku? Zapisz obliczenia.

Odpowiedź:

Brudnopis

WYPEŁNIA UCZEŃ

Data urodzenia ucznia

--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

KOD UCZNI

--	--	--

Nr zad.	Odpowiedzi			
1	A	B	C	D
2	A	B	C	D
3	A	B	C	D
4	A	B	C	D
5	A	B	C	D
6	A	B	C	D
7	A	B	C	D
8	A	B	C	D
9	A	B	C	D
10	A	B	C	D
11	A	B	C	D
12	A	B	C	D
13	A	B	C	D
14	A	B	C	D
15	A	B	C	D
16	A	B	C	D
17	A	B	C	D
18	A	B	C	D
19	A	B	C	D
20	A	B	C	D
21	A	B	C	D
22	A	B	C	D
23	A	B	C	D
24	A	B	C	D
25	A	B	C	D

GM-A1-042

WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

A	☐	K	☐	T	☐	0	☐	0	☐
B	☐	L	☐	U	☐	1	☐	1	☐
C	☐	Ł	☐	V	☐	2	☐	2	☐
D	☐	M	☐	W	☐	3	☐	3	☐
E	☐	N	☐	X	☐	4	☐	4	☐
F	☐	O	☐	Y	☐	5	☐	5	☐
G	☐	P	☐	Z	☐	6	☐	6	☐
H	☐	Q	☐	1	☐	7	☐	7	☐
I	☐	R	☐	2	☐	8	☐	8	☐
J	☐	S	☐	3	☐	9	☐	9	☐

dysleksja

nieobecny

zwolniony

laureat

WYPEŁNIA EGZAMINATOR

Nr zad.										
26	0	1	0	1						
27	0	1	0	1	0	1				
28	0	1								
29	0	1	0	1	0	1				
30	0	1	0	1	0	1	0	1		
31	0	1	2							
32	0	1	2							
33	0	1	0	1	0	1				
34	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1

SUMA
PUNKTÓW

D	J
---	---

D - dziesiątki

D

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

J - jedności

J

Miejsce na naklejkę
z kodem

ODPOWIEDZI I PUNKTACJA ZADAŃ – ZESTAW GM-A1-042 WYPOCZYNEK

ZADANIA ZAMKNIĘTE

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Odpowiedź poprawna	A	C	B	C	B	A	B	B	D	B	C	C	B	A	C	C	D	B	C	C	B	C	A	D	D

ZADANIA OTWARTE

Uwagi ogólne:

- Jeśli w zadaniu przyznawane są punkty za bezbłędne obliczenia (wykonanie), to uczeń otrzymuje je tylko wtedy, gdy stosuje poprawną metodę rozwiązania.
- Jeśli uczeń mimo polecenia „zapisz obliczenia” nie przedstawił żadnych obliczeń, a napisał poprawną odpowiedź, to nie otrzymuje punktu za rozwiązanie zadania.
- Za każde poprawne i pełne rozwiązanie przyznajemy maksymalną liczbę punktów należnych za zadanie.

Numer zadania	Odpowiedź poprawna typowa	Zasady przyznawania punktów	
26	$\text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{CO}_3$	zapisanie substratów	1 p.
		zapisanie produktu	1 p.
27	$100\% - (10\% + 15\% + 25\% + 20\%) =$ $= 100\% - 70\% = 30\%$ x – liczba ankietowanych uczniów $30\% = 0,3$ $0,3 \cdot x = 90$ $x = 300$ – liczba ankietowanych uczniów	obliczenie, jaki procent stanowią uczniowie opowiadający się za pobytem nad jeziorem	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia liczby z danego jej procentu	1 p.
		bezbłędne wykonanie rachunków	1 p.
28	$20\% = 0,2$ $0,2 \cdot 360^\circ = 72^\circ$	znalezienie miary kąta środkowego (jeśli uczeń nie pisze działań ale odpowiedź jest poprawna przyznajemy 1 pkt)	1 p.
29	Przylądek Rozewie – $54^\circ 50' \text{N}$ Szczyt Opołonek – $49^\circ 00' \text{N}$ obliczenie różnicy w stopniach: $54^\circ 50' - 49^\circ 00' = 5^\circ 50'$ przeliczenie różnicy w stopniach na km: $5 \cdot 111,1 \text{ km} + 50 \cdot 1,85 \text{ km} = 648,08 \text{ km} \approx$ $\approx 648 \text{ km}$	zastosowanie poprawnej metody obliczenia rozciągłości południkowej w stopniach	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia rozciągłości południkowej w kilometrach (dopuszcza się stosowanie przybliżenia 6° i 111 km)	1 p.
		bezbłędne wykonanie rachunków	1 p.
30	x - długość mostu $150 + \frac{1}{6}x + \frac{1}{3}x = x$	zapisanie równania (lub zapisanie, że połowa długości mostu to 150 m)	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia długości mostu	1 p.

	$x = 300$ $\frac{1}{6} \cdot 300 = 50$ (m) – szerokość rzeki	zastosowanie poprawnej metody obliczenia szerokości rzeki bezbłędne wykonanie rachunków	1 p. 1 p.
31	A – skrzek B – kijanka	nazwanie każdego z etapów rozwoju żaby	po 1 p.
32	np. posiada ogon, oddycha skrzelami	wymienienie dwóch cech odróżniających kijankę od osobnika dorosłegoi przystosowujące ją do życia w wodzie	po 1 p.
33	wartość ładunku przepływającego w ciągu godziny w kulombach: $q = 8,1 \text{ A} \cdot 3600 \text{ s} = 29160 \text{ C}$ czas, po jakim wyczerpie się bateria: $29160 \text{ C} : 0,3 \text{ A} = 97200 \text{ s}$ $97200 \text{ s} = 27 \text{ h}$ Ładunek, jaki przepłynie w ciągu godziny wynosi 29160 C. Bateria wyczerpie się po 27 h używania tej latarki.	zastosowanie poprawnej metody obliczenia ładunku	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia czasu	1 p.
		bezbłędne wykonanie rachunków	1 p.
34	$H^2 + 5^2 = 13^2$ $H = 12$ V_s - objętość stożka (foremki) $V_s = \frac{1}{3} \cdot \pi \cdot 5^2 \cdot 12 = 100\pi$ V_w - objętość walca $V_w = \pi \cdot 10^2 \cdot 36 = 3600\pi$ V – objętość sześciu foremek $V = 6 \cdot 100\pi = 600\pi$ $\frac{600\pi}{3600\pi} = \frac{1}{6}$ Dziecko wypełniło piaskiem $\frac{1}{6}$ wiaderka.	zastosowanie poprawnej metody obliczenia wysokości stożka	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia objętości stożka (foremki)	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia objętości walca (wiaderka)	1 p.
		zastosowanie poprawnej metody obliczenia, jaką część wiaderka wypełnił piasek z sześciu foremek	1 p.
		bezbłędne wykonanie rachunków	1 p.

VII. ADRESY KOMISJI EGZAMINACYJNYCH

- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku**
ul. Na Stoku 49
80-874 Gdańsk
tel. (0-58) 320-55-90, www.oke.gda.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie**
ul. Mickiewicza 4
43-600 Jaworzno
tel. (0-32) 616-28-14, www.oke.jaw.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie**
al. Focha 39
30-119 Kraków
tel. (0-12) 618-12-01, www.oke.krakow.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży**
ul. Nowa 2
18-400 Łomża
tel. (0-86) 216-44-95, www.oke.lomza.com
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łodzi**
ul. Praussa 4
94-203 Łódź
tel. (0-42) 634 91 33; www.komisja.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu**
ul. Gronowa 22
61-655 Poznań
tel. (0-61) 854-01-60; www.oke.poznan.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie**
ul. Grzybowska 77
00-844 Warszawa
tel. (0-22) 457-03-35; www.oke.waw.pl
- **Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu**
ul. Zielińskiego 57
53-533 Wrocław
tel. (0-71) 785-18-52; www.oke.wroc.pl
- **Centralna Komisja Egzaminacyjna**
ul. Łucka 11
00-842 Warszawa
tel. (0-22) 656-38-00; www.cke.edu.pl